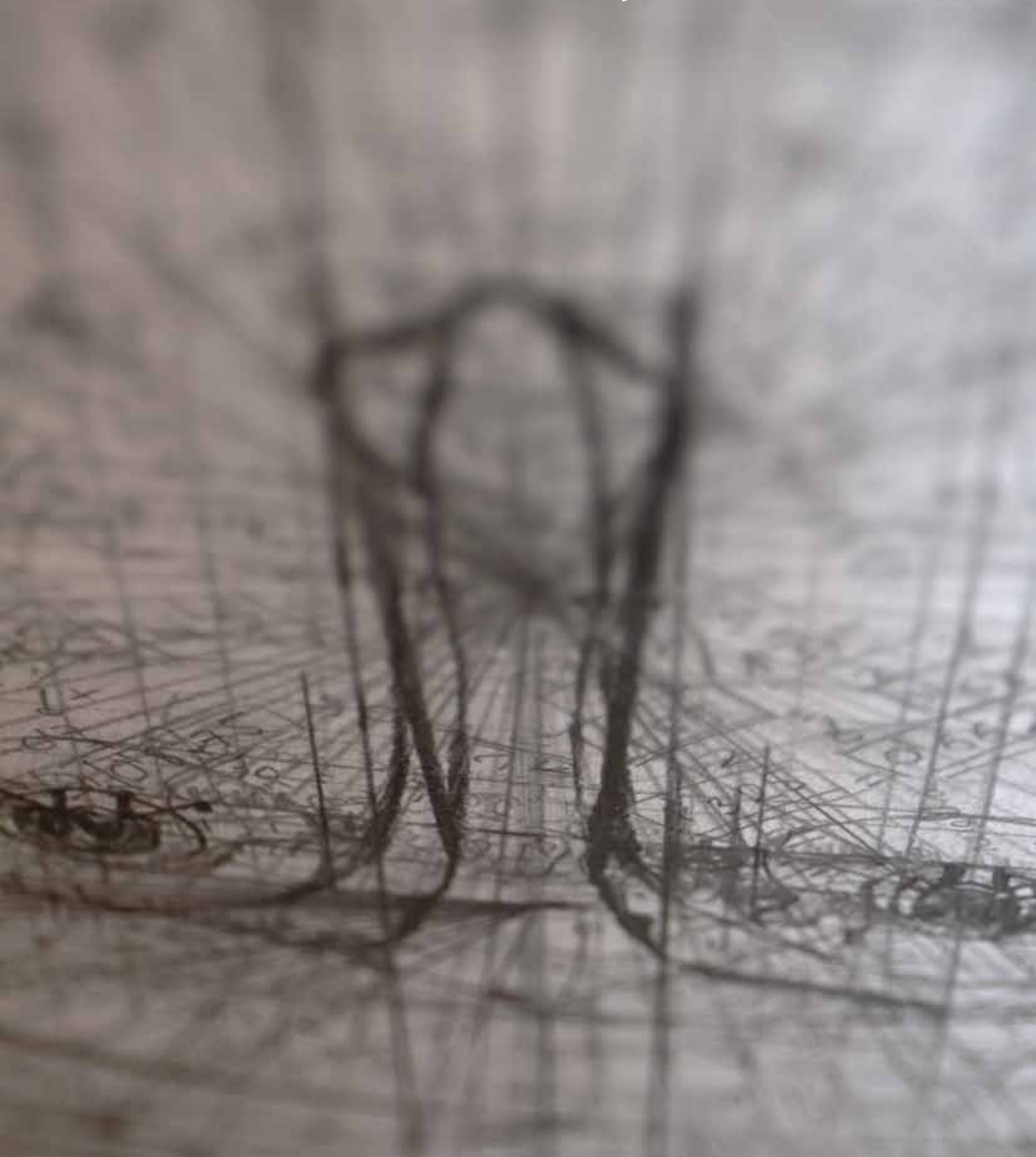

LOPEDRIS

74

desembre 2018

www.losedris.cat *Butlletí trimestral d'informació* **VILAPLANA**

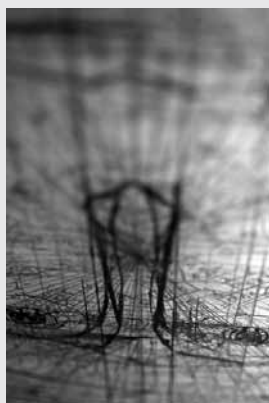
Edita: **Lo Pedrís**

Coordinació

Josep De Las Heras
Montse Ferré
Josep M. Garcia
Josep Huguet
Hilari Juanpere
Jordi Mariné
Pep Mestre
Mei Salvat
Teresa Serra
Roser Queralt
Dolors Sentís

Correcció

Francesc Mariné
Jordi Serra
Carme Maigí
Òscar Aymamí
Portada:
Christophe Sion

www.lopedris.cat

Composició i Impressió

sbm

D.L. T-1553-2000

Tirada 500 exemplars

Preu: 2,50 Euros

Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís no assumeix, necessàriament, les opinions que els col·laboradors manifesten en llurs articles ni que s'hi identifiqui.

Annex amb la revista aquest número:

CALENDARI
2019
LO PEDRÍS

LO PEDRÍS

EDITORIAL

■ *La redacció*

Ara que s'acosta el Nadal i arriba la fi d'aquest any, és un bon moment per fer una revisió de tots els propòsits realitzats i dels que se'ns han quedat per fer. També és un bon moment per escriure la llista dels propòsits per a l'any nou.

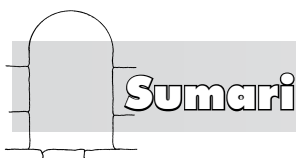
Si mirem enrere, a nivell social, veiem que no ha sigut un any fàcil, que ha estat ple d'incerteses, sense gaires alegries i a on el nostre gran consol ha estat en l'esperança d'un nou i millor futur i en l'escalf i la força que trobem en la majoria dels qui ens envolten i ens acompanyen.

Si pensem en Vilaplana, veiem que és un poble amb unes arrels profundes i fortes i amb una majoria d'entitats consolidades i amb futur, amb gent jove amb ganes d'agafar el relleu i seguir amb el temps, i això ens omple d'alegria.

Nosaltres, en la llista de desitjos per al Nou Any, demanem que no ens manqui l'esperança per arribar a un millor futur i que no manquin aquestes noves generacions que ens avancin i ens facin sentir orgullosos.

Des de la trista certesa que aquest any no tots serem a casa per Nadal, però amb la ferma esperança que aviat tots tornarem a estar junts, us desitgem un Bon Nadal i un Felix i Esperançat Any Nou.

■ ■ ■

Sumari

Editorial	2
Entrevista a Agustí Ferré Vergés	3 - 7
HISTÒRIES DE VILAPLANA...	8
Rutes per caminar Serra del Montsià: Foradada i Faixes Tancades	9
Història local Grup de teatre de Vilaplana (3a part)	10 - 11
Art EL FANG DE JULIO ANTONIO	12
AGENDA LLATINOAMERICANA 2019 O ALLÒ QUE S'HA DE FER	13
Arqueologia LA RE-DESCOBERTA DE L'ESGLÉSIA MEDIEVAL DE LA MUSSARA	14 - 16
De cinema EL LLARG CAMÍ CAP A UNA CASA (II)	17
Activitat literària ANIMALADES	18
DEMOGRAFIA	19
ESCOLA	20
Activitats	21
Passatemp	22
Literatura PETITS FOURS	23
Literatura NOTES DE LECTURA	24 - 25
La Mussara Masos i cases del terme de la Mussara	26 - 27
Cinema REC 18	28 - 29
Literatura DESCOBERTA BOTÀNICO-MEDICINAL PER LA MUSSARA...	30 - 31
Activitats	32 - 33
Escola Cingle Roig	34 - 35
LA FRESCA	36 - 37
CUINA	38 - 39

Entrevista a

AGUSTÍ FERRÉ VERGÉS

■ Josep M Garcia Abelló

Plovisqueja mentre enfilo carrer Major amunt per anar a ca l'Agustí. Ell m'espera al tercer pis, on viu ara, per començar l'entrevista per Lo Pedrís d'aquest Nadal. Vam concertar-la a finals d'estiu al bar del Casal, on algun dissabte compartíem taula i tertúlia matinal. Els dos hem canviat molt, d'ençà que anàvem al riu a pescar crancs i jugàvem al pati de l'escola. Les èpoques que vam freqüentar-nos més sovint van ser els anys d'estudiants a l'Institut Gaudí i mentre formàvem part del Col·lectiu Llibertari. Ja fa molt de temps que els nostres camins es van separar. Però aquest dissabte, per voluntat d'un i altre, coincidim de nou a la terrassa del seu pis, on hi ha unes vistes de tardor esplèndides, amb els horts de les darreres i el turó de la Cervereta de teló de fons i una estelada que oneja orgullosa al barrots del balcó. Preferim entrar al menjador perquè fa fresca i el cel amenaça de nou amb pluja. Em fa passar al menjador, seiem al sofà, m'ofereix, amablement, cafè i comencem a parlar.

Hola Agustí!

Hola!

Començo aquesta entrevista des de la perspectiva del viatge com a símbol d'aprenentatge de vida perquè ens pot ajudar a enfocar el tema i a compartir nexes

i passions comunes. Et sembla bé? Sí, sí. Tu mateix, endavant.

Què voldries explicar sobre els teus viatges?

Home... la veritat és que m'he passat moltes temporades fora d'aquí. Algunes han estat molt llargues. Però per diferents motius en cada un d'aquests viatges sempre he anat tornant. Les temporades més llargues van ser a l'Índia. A Austràlia, en el meu primer viatge, vaig ser-hi més de dos anys seguits. Després vaig estar una llarga temporada per diversos països d'Àsia, Amèrica i Oceania. Tornava a Vilaplana perquè havia de fer gestions i solucionar algun que altre problema que hagués sorgit mentre estava fora.

Quan i per què comença aquesta passió pel viatge?

Mira doncs, l'any 1988 resulta que la meua vida va fer un gir espectacular. Marxo del poble perquè no em trobava gens bé. Des de molt petit, sempre havia sentit una espècie d'impuls com a molt aventurer. Per a mi aquest esperit d'aventura diria que era una pulsio innata i molt exagerada. Pensa que jo estava vivint amb una noia molt maca. D'aquesta relació, va néixer un fill. Llavors jo treballava de forestal al Delta de l'Ebre i tenia una feina digna. Teníem dues cases, la primera a Reus i després una altra a Tàrraga. També teníem un cotxe cada u... En fi, diria que teníem aquelles coses o aquella classe de vida que en teoria fa feliç a la majoria de la gent... I que d'alguna manera intenten aconseguir per ser feliços. Vaig estar tres anys vivint així. Un any a Barcelona, un al Delta i un altre a Tàrraga fent de forestal en distints àmbits, però a mi, aquesta vida em turmentava... Jo no havia nascut per fer el que el sistema vol.

I què va passar doncs, per què vas marxar?

ENTREAUTOTO

CARBURANTS VILAPLANA

DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS

Comandes: ☎ 977 328 417

Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h

Doncs que em vaig adonar que amb tot allò que jo tenia, no era feliç. Parlo de finals dels anys 80.

Suposo que devia ser quan va néixer el teu fill?

Sí, el meu fill, el Roger, va néixer el 1989.

Porta el teu cognom?

Sí. I a més, crec que també té bastant el meu esperit. T'ho dic perquè li vaig parlar ara fa dos anys del meu viatge a Austràlia. Un lloc que per mi era un somni, un continent on vaig aprendre l'anglès, un indret on vaig viure al límit... I mentre jo li parlava, sentia que tot allò l'entusiasmava. I de fet ja fa una any que és allà.

Quan i per què vas marxar sol?

Era a finals de l'any 1989 quan vaig marxar a Austràlia. Vaig decidir marxar sol i abandonar-ho tot perquè no em sentia bé aquí. A més a més hi havia altres problemes personals com ara la droga. I em vaig adonar que viatjant sol a fora, i a ser possible ben lluny, com per exemple a Austràlia, tenia una gran possibilitat de sortida a nivell personal. I així, poder sentir-me viu i buscar una millor vida. I no et pensis que l'important era l'aventura, sinó que, en aquell moment, em calia fer el primer pas: Deixar la droga.

I a Austràlia ho vas trobar?

Sí, i t'ho intentaré explicar. Mira, jo de molt petit anava a la Mussara. M'agradava molt anar-hi per pujar dalt

d'un cingle i mirar tot el panorama i les muntanyes que m'envoltaven. Pensava que darrera d'aquelles muntanyes i molt més enllà de tot aquell mar immens... hi havia d'haver coses al·lucinants. Diria que quasi màgiques, no? La veritat és que llavors jo era molt petit, sí. Però després em vaig adonar, anys més tard, quan ja era home, que seguia sent màgic per a mi.

En quin sentit?

Mira, jo he vist coses que quasi són miracles o màgiques, però és que això no es pot dir perquè no s'ho creuen. La veritat és que jo vaig marxar d'aquí sense cap rancúnia. Mai, en aquests trenta anys que aviat tindrà el meu fill, he sentit cap remordiment... Mai. T'ho dic perquè en certa manera sóc com el Trump. Com ell diu el primer és Amèrica. Doncs jo diria que el primer és Catalunya. Però, per a mi, abans que Catalunya hi ha una cosa més important: la meva salut i la meva vida. Una de les coses més importants que he après és que si no entens que l'única persona que en veritat t'estima ets tu mateix, no podràs mai ésser feliç. Un ha de pensar en ell mateix des de la dignitat i la responsabilitat (el que se'n diria sentit de l'honor i la honestat). I no pensar en un mateix des de l'egoisme i l'interès. Pensar per un mateix per veure què fer i com començar aquesta recerca, que pot esdevenir espectacularment gran i complexa.

Quan emprens aquesta recerca, sabies anglès?

No en tenia ni idea. Pensa que des del moment en que jo parlo amb un familiar meu per explicar-li la meva situació, ell em diu que m'ho arreglarà i que aconseguirà enviar-me a Austràlia. Des del moment que es decideix que jo marxo cap a Austràlia fins al moment que arribo allà, passen tan sols dues setmanes. I tu creus que en dues setmanes es pot aprendre anglès? Doncs diria que no

vaig aprendre quasi bé res. Tots aquests anuncis que diuen «aprenda anglès en un any» són pura mentida: «Ja, ja, ja ... Me'n foto». Em sembla que la llei no hauria de permetre que els venedors diguin mentides per la tele, de fet, per a mi, dir mentides hauria d'estar penat per la llei en tots els casos i àmbits.

Com va anar el vol cap a Austràlia?

Va ser molt llarg perquè vaig haver de fer moltes escales. M'havia d'esperar moltes hores pels aeroports perquè havia agafat un vol molt barat. Entre tot jo diria que des de Barcelona fins a Sidney vaig estar dos dies.

Recordes el teu primer dia?

Sí. Recordo que arribo a l'aeroport de Sidney, i busco un taxista. I li dic, de la manera que puc i amb el poc anglès que sabia: «Porti'm a un hotel barat del City Center». Després de deambular per Sydney una bona estona, per fi vam arribar a l'hotel. Era ja molt tard. Allí dormo i descanso. M'aixeco al matí i surto caminant. I resulta que a vint metres d'aquell primer hotel, veig un cartell a dalt d'un edifici de quatre pisos, on hi diu: *Spanish Club Sydney*. I em dic: «Hòstia! He d'entrar aquí per veure què m'hi trobo». I allí va començar la primera aventura... amb la màfia espanyola d'allí. Encara que sembli estrany, em va encantar conèixer la màfia. Vivíem al límit. La màfia espanyola estava connectada amb la italiana, amb la grega, la portuguesa i amb infinitat de llatins i sud-americans. Creu-me, allò eren màfies, però màfies.

I amb què traficava aquesta màfia?

Doncs des de fer feines com ara arreglar pisos fins a fer passaports falsos i documentació falsa, passant per estafes inversemblants i rebomboris violents. També feia encàrrecs per ells... però normalment no sabia exactament els motius de perquè ens ho feien fer.

O sigui que treballaves per ells?

VIALMA SAT

Esclofolladora
d'avellanes

Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14
43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c.e: salsa@maptel.es

Genís Torres Aymamí, S.L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29
43380 VILAPLANA

Entrevista

n'estava tip d'aquell tipus de vida i que volia marxar de Sidney. Tenia la intenció de marxar cap al nord i em va preguntar si volia marxar amb ell. Però que corriem molt de risc en deixar aquella màfia.

I què vas decidir fer?

Després d'estar sis mesos a Sydney vaig decidir que ja en tenia prou. Vaig prendre el risc d'abandonar aquelles màfies. Vaig marxar a uns tres mil kilòmetres al nord a unes jungles i vaig fer-ho junt amb un dels dos legionaris que havíem compartit pis a Sydney. Aquest legionari havia sentit parlar d'un australià que feia cures mitjançant un sistema anomenat *Fasting* que consisteix en no menjar.

Com es deia l'australià i a què es dedicava?

L'australià es deia Michael, era d'origen espanyol i estava casat amb una iugoslava. De seguida vam connectar molt, moltíssim. Suposo que perquè tenia la mateixa visió de la vida que jo. En Michael era propietari d'una d'aquelles comunitats del nord on vam arribar. Era un dels molts seguidors d'un gurú de l'Índia anomenat *Osho*. Un gurú que considerava el sexe com una mena d'alliberació de la ment. Però encara que la intenció fos trobar pau i il·luminació a través del sexe, bona part de la gent que anava allà només buscava senzillament sexe. Per molt bé que vulguis dur a terme una idea o projecte... sempre se t'hi cola la merda. Allí tots eren seguidors d'aquest *Osho*. Cada grup tenia la seva finca, dins de la jungla. Aquestes comunitats estaven situades en un lloc que es deia *Kuranda*, que està al costat mateix de la famosa gran barrera de Corall d'Austràlia.

I et vas poder quedar a viure allí?

Sí, sí. En Michael em va dir que em

Sí, sí. A més del que t'he dit, també transportàvem coses per ells. Portàvem cotxes d'un lloc a un altre, els deixàvem i tornàvem amb un altre cotxe. Fèiem coses rares. Un dia em van enviar a excavar un clot i vam extreure tres fusells russos *Kalashnikov*. Pensa que el líder d'aquest grup era un portuguès que tenia una immobiliària que feia servir de tapadora. Aquest paio va arribar allí com a capo al cap de pocs mesos que matessin a l'anterior capo que era un italià, que l'havien matat a trets allí mateix on parlàvem. La primera vegada que vaig veure aquest nou cap portuguès tenia una pila immensa de passaports al damunt de la taula. Em va dir, si tu treballes per nosaltres et juro que jo t'aconseguiré que puguis viure en aquest país legal, com si fossis d'aquí.

I a canvi de què?

A canvi de que jo havia de treballar per ells. I pensa que em va dir que si trencava aquest pacte tindria "un accident fent escalada". Em va dir això mateix tal com t'ho dic. És clar, entenc que es difícil de creure certes coses però... creu-me que va anar així.

I no tenies por de treballar per aquesta màfia. No tenies altre alternativa o ja t'estava bé viure aquesta experiència?

No, no tenia por. Potser perquè tinc una mena d'esperit de voler veu-

re les coses des de dintre mateix i conèixer el límit d'allò que poden arribar a fer els humans. Si t'ho expliqués tot quedaries flipat. Pensa que vivíem en una casa, on hi havia una escopeta al costat de la finestra. Jo compartia sostre amb un exlegionari que va fotre el camp d'Espanya en temps del Franco. Era un rebentador, fins i tot estava buscant perquè havia matat gent. Pensa que anava pel carrer amb una destrat amagada dins d'una motxilla. Tot i que semblava estrany, haver conegut la màfia ha estat una de les grans experiències de la meua vida.

Quant de temps vas estar vivint amb aquest personal a Sidney?

Durant sis mesos, en els que vaig conèixer molt bé aquesta ciutat.

En quin idioma us enteníeu?

Generalment era en castellà, o portuguès. Només hi havia un català amb qui érem molt amics. Ell no era de la màfia, com la resta. Treballava allà per fer calés i viatjar, com jo. Dos dels legionaris que vaig conèixer al pis de Sidney van fer la cançó de la cabra, la recordes?

Ah, sí home, és clar.

La lletra començava així: *La cabra, la cabra, la puta de la cabra, la madre que la parió....* Bé, amb un d'aquests dos legionaris, ens vam fer molt amics, encara que fos molt fatxa i molt cristià. Em fotia unes rentades de cervell impressionants. Un dia em va dir que

CALA PEIRONA
RESTAURANT

Carrer d'Àngel Guimerà, 1 - Telèfon 977 81 51 71
43380 VILAPLANA

Pg. de la Mussara, 1
Vilaplana del Camp

PINTURA DECORATIVA
Josep M. Garcia

Tel. 977 815 078
Mòbil 619 233 190

podia quedar amb ells, però que el legionari no. Jo havia de treballar per ells en una granja de fruites tropicals i de tota mena. Fèiem molt de ioga, meditació i medicina homeopàtica. Amb el Michael, encara som amics i fa poc va estar aquí. Avui en dia és un personatge molt conegut. Ell treballava en una gran finca de fruita, on tenien més de 200 classes de fruiters tropicals vinguts de tot el món, hi experimentaven i en buscaven les millors llavors. A ell li agradava cantar, tocar la guitarra i escoltar com la tocava jo. Amb aquesta gent vaig aprendre molt del que representa la lluita contra aquest sistema podrit que arrosseguem des de la nit dels temps i com fer-hi front.

Durant quant de temps?

Vaig estar-hi un any i mig. Allí, en aquella època, em vaig poder comprar un cotxe, tenir un compte corrent, estar afiliat a la seguretat social i aprendre anglès, no em quedava altre remei. La família del Michael em van ajudar molt. Allí em vaig adonar que tenia un gran potencial que era tocar la guitarra. Ell feia classes de ioga i jo li acompanyava les seves classes amb la guitarra. Estava content perquè deia que la meua música ajudava a augmentar el nombre d'alumnes de ioga.

A més de la feina a la comunitat, també tocaves la guitarra professionalment?

fessionalment?

Treballava i ho compaginava amb la guitarra. Un dia, que tocava en una classe del Michael, va venir una dona i em va dir que si anava al seu club de jazz a tocar em pagaria cinquanta dòlars.

Pinta molt bé, segueix.

Resulta que el primer dia que vaig tocar en aquell club de jazz van venir unes cent persones. Pujo al escenari i només vaig dir: *Bona nit i Benvinguts*, i el nom del tema que anava a tocar. La música que composo per a guitarra són sempre Fantasies. Cada Fantasia l'anomeno amb un número: Fantasia 1, 2, 3, 4, 5, etc... Bé doncs, em poso a tocar sense parar. I quan vaig acabar de tocar la guitarra es va fer un silenci profund, que a mi se'm va fer llarg... Llavors vaig dir: «I ja està» I sense esperar-ho, la gent del local arrenca a aplaudir dreta i deia: *Bravo, Bravo, Bravo*. Des d'aquell dia, i durant molts anys, compaginava feines de dia amb tocar de nit.

M'imagino que et devies sentir molt content que et valoressin bé la teua feina amb la música.

Sí, és clar. Vaig quedar astorat i commogut. A partir d'aquell primer dia, em van llogar per tocar en aquell local. La gent venia a escoltar-me en cada actuació. Era al·lucinant. Fins i tot feien pagar i el local s'omplia. Em vaig adonar que tenia potencial per tocar arreu del món. Per desgràcia, menys aquí, a casa. Però ja saps, ningú és profeta a la seva terra.

Què vols dir, Agustí?

Doncs penso que aquí, on vaig néixer, molta gent ha tingut molts prejudicis sobre la meua persona. Des de molt jove, s'ha anat escampant una mala imatge de mi. Veient-me com un sonat, com un drogoaddicte, un brètol, un dropo... No sé els motius reals, potser perquè hi ha gent que busca el més dèbil per comparar-se i sentir-se millor. Per contra, a Austràlia crec que no es tenien prejudicis sobre mi i no es qüestionava d'on era i què havia fet abans. I no és perquè fos un desconegut perquè sí que sabien qui era jo. El fet és que a partir de llavors, vaig conèixer molta gent que venia d'arreu del món. Sobre tot de l'Índia. Va ser una etapa on vaig sentir-me realitzat, feliç i em vaig conèixer a mi mateix. Vaig veure que podia viatjar pel món amb la meua música. I una de les claus d'haver assolit aquest reconeixement era que la gent que venia allà no tenia cap prejudici sobre mi, ni sobre si jo havia estat toxicòman o no, ni si anava amb el pel llarg o arrapat, o si vestia millor o pitjor, o si treballava més d'això o menys d'allò...

A més d'aquesta experiència notable amb la música, vas tenir-ne més a nivell cultural?

Sí, recordo que a Austràlia vaig treballar d'extra a la pel·lícula *El franc-tirador*, amb Tom Berenguer i l'equip que va fer *Apocalypse Now*. Feia el paper de guardaespalles del dolent. Em van res-

C. Casal, 3 - 43380 **VILAPLANA** (Baix Camp)

Ara també imprimim en digital!!!

Ideal per a tiratges curts a partir d'1 exemplar

Av. Marià Fortuny 60-64 - 43204 **REUS**
Telèfon 977 345 563 - Mòbil 670 253 264
sbmartsgraf@gmail.com

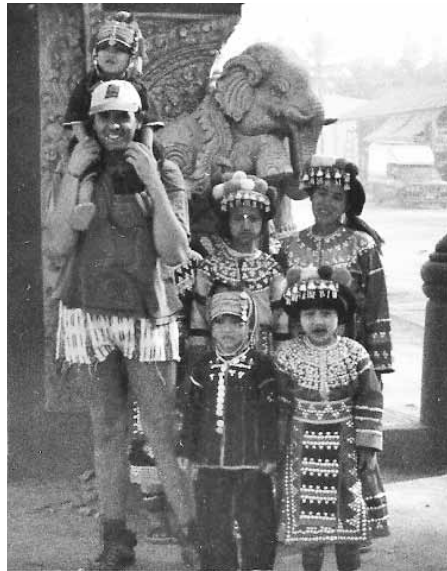
saltar més la meva cicatriu, per fer-ho més versemblant. També vaig començar a escriure poemes, alguns dels quals s'han publicat a diferents llibres.

Aquest és un tema que donaria per una altra entrevista, però en aquesta em vull centrar en l'Agustí viatger, així que segueixo... Deixant de banda la gran aventura per Austràlia de més de dos anys, quines experiències ens destacaries de forma resumida dels posteriors viatges per Àsia, Amèrica i Oceania?

Sí, ho intentaré, encara que se'm fa difícil perquè necessitaria explicar-les amb exemples concrets. Però, entenc que aquesta entrevista té un espai limitat. Doncs mira, hi ha diferents classes d'experiències. Hi ha experiències inoblidables en el sol fet de viatjar i gaudir de rutes com el Karakorum i la ruta de la seda. La ruta Maia. La costa oest d'EEUU. Tot el sud d'Europa o els deserts de l'oest de la Xina. Llavors, hi ha també experiències de tipus interior, sentimentals i/o emocionals, però això, per mi, és impossible de relatar, coses que m'han fet canviar molt, no sols a mi, sinó també la meva visió del món, la naturalesa i el miserable impacte humà, no solament amb la natura, també entre els mateixos humans.

Durant aquestes llargues temporades que has viscut a l'Índia, què recordes amb més afecte? Quines conclusions n'extreus com experiència de vida?

De l'Índia recordo la tremenda intensitat, visions que, per dir-ho així, em van revelar tot el que té de bo i de dolent aquesta vida i, per tant, tinc jo també. El que recordo sempre són moltes persones amb les que he viatjat, sobretot a les que he estimat, amb les que he viscut moments de pura màgia. Conclusions n'hi ha moltes, la que més s'apropa a la meua manera d'esser és: «Viu ràpid i mor jove», en el sentit que

a mi em sembla una barbaritat gastar els millors anys de la vida treballant per arribar als 60 i llavors adonar-se que ja és massa tard per fer tot allò que sempre havies somiat fer. Per cert, com diu en Lluís Llach: Per a mi, treballar sempre és un càstig. Però no vull parlar massa de les conclusions, més que res perquè entenc que no serien enteses ni, molt menys, compreses per la majoria de persones en general... hi ha coses que no es poden explicar, cal fer-les.

Per acabar, i enllaçant el viatge com símbol d'aprenentatge vital, diries que viure tant de temps i per tants llocs a fora de casa t'ha fet valorar més els teus orígens?

Mira, la veritat no t'ho sabria dir. Tot i que ja saps que des de molt jove m'he sentit catalanista i independentista. Sí que recordo un moment especialment emotiu de pertinença a les meves arrels. Va ser mentre estava a la casa del pare de la dona del Michael, en un poblet que es diu Mareeba. Hi havia anat per ajudar a cuidar al seu pare, ja molt vellet. Era una nit de l'any 1992 i havien de retransmetre per la tele la inauguració de les Olimpíades de Barcelona. Recordo que em vaig aixecar a

Entrevista

les quatre de la matinada per veure la cerimònia inaugural. Em vaig emocionar molt. No recordo haver plorat mai tant, mentre veia com la fletxa s'enlairava per encendre el peveter i tots aquells balls i històries relacionades amb els mites del Mediterrani que escenificaven *La Fura dels Baus*... Se'm fot la pell de gallina, tio.

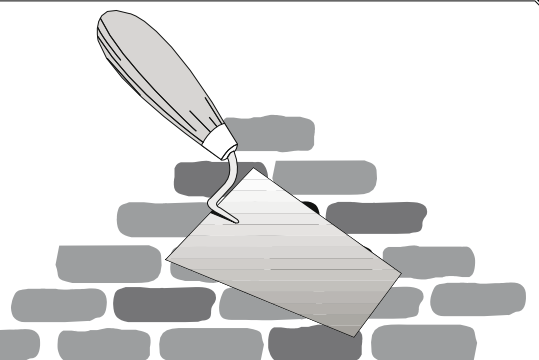
Ja s'ha fet fosc quan surto de ca l'Agustí. Ha deixat de ploure. Mentre camino avall cap al xalet, el carrer Major em sembla més estret i percebo les llums més apagades. Després d'escoltar-lo amb atenció i respecte, em sento content, satisfet, però una mica cansat. Austràlia, l'Índia i d'altres viatges fascinats que ha fet per mig món... i penso que hauríem pogut estar conversant moltes més hores encara. Entre els records de l'Agustí, asseguts al menjador de casa seva, assaborint la seva veu calma, segura i sense embuts se m'hi superposa el record nítid, entranyable, alligador... d'una seqüència de la pel·lícula Gandhi. La càmera l'enfoca per darrera, ell ja és un home madur, ric en experiències i imbuït d'una espiritualitat i saviesa interior encomiables. Se li veu la calvície i aquella esquena bruna i esquelètica que molts li recordem. Va vestit amb un senzill dhoti de cotó blanc. Seu a la riba del Ganges i mentre contempla el flux de l'aigua reflexiona sobre el llarg periple de la seva vida. Ell, després de viatjar per mig món, d'haver conegut infinitat de cultures, de lluitar amb coratge i intel·ligència per la independència de l'Índia... per fi torna de nou a casa. Just llavors entén que una de les coses més valuoses que li ha donat el viatge és entendre que estima com mai els seus orígens.

■ ■ ■

CONSTRUCCIONS

JOAN MESTRE SL

C/ Major, 32-3r - 43380 VILAPLANA - Tel. 977 81 51 73

HISTÒRIES DE VILAPLANA...

Entrevista amb

la Sra. Mercè

Classe del bosc Magic

Els nens i nenes de la classe del Bosc Màgic volem saber coses de Vilaplana i hem volgut parlar amb la senyora Mercè perquè és la persona més gran del poble i en sap moltíssimes de coses!!! Li vam fer una entrevista. Aquí en tenim un trosset.

Bona tarda senyora Mercè,

Ens agradaria saber coses de Vilaplana i ens hem preparat unes preguntes. **ARUN:** Quants anys tens?

MERCÈ: Casi 99 i mig. Faig els 100 el 7 d'agost.

JOSEP: com eren abans les escoles?

MERCÈ: Quan jo era petita vaig anar a tres escoles diferents. Eren molt diferents que les d'ara. En una escola no tenien taula i teníem un llibre per tot, com una enciclopèdia. **JOSEP:** Sap per què va marxar la gent de la Mussara? **MERCÈ:** perquè no tenien electricitat ni aigua.

PAULA: Has viscut alguna guerra?

MERCÈ: sí, quan tenia 17 anys. El Salvador va anar a la guerra i va salvar la vida dues vegades: la primera quan havien de creuar un riu i, es va esperar a fer-ho perquè no sabia nedar i va veure com el riu s'enduia els tancs, els camions i les persones riu avall i es van ofegar; la segona, una nit que va notar com li queia una pedra al peu i l'endemà, amb la llum del dia, es va adonar que era una bomba que no havia explotat.

LAIA: Hi havia més gent abans o ara al poble?

MERCÈ: Abans hi havia més gent. Venien gent del país basc a treballar de picapedrers. Al poble hi va arribar a haver 800 persones.

LAIA: Com eren els Nadals quan eres petita?

MERCÈ: Eren molt bonics. Fèiem el menjar al foc a terra i també fèiem

el rastre per cridar als reis. Ens posaven els regals a les finestres.

SORAYA: Tens nets i besnets?

MERCÈ: Tinc dos fills, quatre nets in l besnet en camí.

ARLET: On vas néixer?

MERCÈ: Jo vaig néixer a Vilaplana. He viscut sempre a Vilaplana i una temporada a Reus.

ARLET: Vas ballar sardanes o fer castells?

MERCÈ: vaig ballar sardanes una mica perquè després de la guerra estaven prohibides. També estava prohibit parlar en català.

ELNA: hi havia algun hospital a Vilaplana?

MERCÈ: No, teníem un metge al poble. Per anar a l'hospital, havies d'anar Reus.

EÇKWE: Com eren abans els cotxes?

MERCÈ: Només hi havia tres cotxes i un autobús al poble.

MARC: com eren les botigues abans?

MERCÈ: Hi havia sis botigues abans i es venia de tot. Hi havia tres forns de pa, una peixateria, dues carnisseries i també hi havia una perruqueria

i barbers. Aquí a casa meua hi havia una botiga. Aquesta casa té uns 300 anys. **MARÇAL:** Com eren les festes majors del poble abans?

MERCÈ: Eren molt maques. La festa major era el 8 de setembre però l'any que vaig néixer van canviar de dia la festa major per poder anar a plegar les avellanes i ho van posar el 24 de setembre i és per això que em van posar de nom Mercè. Després es va acabar decidint que la data de la festa seria el 12 d'octubre, i es va decidir aquesta data perquè la gent pogués anar a plegar avellanes i no coincidís amb la festa major.

TOTS: Moltes gràcies per explicar-nos tantes coses de Vilaplana.

MERCÈ: A vosaltres per venir

■ ■ ■

Serra del Montsià: Foradada i Faixes Tancades

■ *Ester Borràs*

Aproximació en cotxe

Passat Freginals i camí d'Ulldecona, a mig camí trobarem les Ventalles. Ens desviem cap a l'esquerra en direcció a la Bassa de les Ventalles. Passem per damunt de l'autopista per un pont i seguim recte. Trobarem un plafó que ens indicarà la direcció del pàrquing del barranc de l'Astor. Cal dir que hi caben pocs cotxes.

Deixem el cotxe i cotinuem endavant per la mateixa pista que hem vingut. Aviat arribem al refugi Enric Aguadé, del C. E. d'Ulldecona (a qui caldria demanar les claus si es volgués fer servir, ja que està tancat).

Aquí tenim dues opcions: pujar pel barranc del Lletí o bé pel barranc de l'Astor. Després es pot baixar pel que no s'hagi fet de pujada. Tots dos estan marcats com a PR.

Anem pujant pràcticament sense parar i, finalment, ens creuem amb el GR 92. Seguint-lo cap a la dreta podríem arribar fins a Ulldecona. Nosaltres anem cap a l'esquerra, cap a la Foradada (direcció La Ràpita).

Després de passar una tanca, i fent cas d'un pal indicador que hi ha, ens dirigim cap a la Foradada.

La Foradada del Montsià és un lloc molt freqüentat, ja que, pujant des de l'aparcament del Cocó de Jordi, es pot fer una circular molt bonica que amb prou feines ocupa mig dia i que es pot acabar menjant un arròs a La Ràpita. La pega que hi vagi tanta gent, és que també n'hi puja sense cap mena de consciència i que deixa la porqueria escampada per allà.

Des de la Foradada, si fa bon dia, la vista sobre el Delta de l'Ebre i el mar és magnífica. Ho diu tothom... i tothom té raó.

Per trobar el sender per continuar la nostra excursió, cal tenir una mica

de sentit de l'orientació malgrat que estigui marcat com a PR. Hi ha poques marques i una que hi ha al voltant de la Foradada, desorienta completament.

El que hem de fer és passar per sota la Foradada i resseguir la paret cap a la dreta. El sender no està gaire net, però més endavant es fa més evident, bàsicament perquè és l'únic pas que hi ha entre les argelagues i coscolls. El sender va resseguint tota la cara est del Montsià, fent algun puja i baixa, però es pot considerar bastant planer: som a les Faixes Tancades. Les vistes de les parets per una banda i del mar per l'altra són molt maques. A més a més, veurem el magnífic bassi de la Font de la Piqueta i els de la Font de Neus (normalment no ragen).

Després d'una bona estona caminant arribarem a una esplanada coneguda com l'Ereta, continuem pel sender i al cap de poc veurem una tartera a mà dreta.

Si volem pujar al cim de la Torreta directament, ho hauré de fer per aquesta tartera, és molt dreta i hi ha alguna grimpadeta. Unes pintades de color verd ens aniran orientant fins al punt més alt del Montsià: la Torreta

(763 m). L'altra opció, més llarga, és continuar pel PR, abandonar-lo al Mas de Rosalea i pujar a la Torreta pel sender principal.

Des de la Torreta hi ha dues opcions per tornar fins on tenim el cotxe:

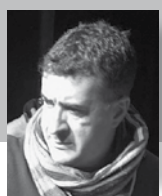
- Si seguim les marques verdes que es dirigeixen cap al vessant oest del Montsià, ens portaran fins al Mas de Comú. Allí seguim el GR 92 en direcció a la Foradada fins al punt on l'hem agafat al matí, on recuperem les marques del PR per baixar cap al refugi i el cotxe, ja sigui pel barranc de l'Astor o el del Lletí.

- L'altra opció és carenejar (fent alguna grimpadeta de tant en tant), tot passant per altres cims del Montsià (la Tenda i la Trencada) fins arribar a la Foradada altra vegada; hi ha fites, però també és necessari cert sentit de l'orientació en un dia clar val molt la pena. Des de la Foradada s'agafa el GR 92 en direcció a Ulldecona fins al punt on l'hem agafat al matí i aquí recuperem les marques del PR per baixar cap al refugi i el cotxe, ja sigui pel barranc de l'Astor o el del Lletí.

■ ■ ■

Història del Grup de Teatre de Vilaplana

3ª part

■ Jordi Mateu Huguet

Tal com vam acabar l'últim número, l'estiu de l'any 1986 sorgeix un nou grup de teatre juvenil **"Els Arreplegats de Vilaplana"**. Aquest estarà format per exmembres de **"Personal Descontrolat"**, **"Betes i Fils"** i Joves de Vilaplana

que fins aquell moment mai havien fet teatre. Portarem a escena l'Opera Rock de Tim Rice i Andrew Lloyd Webber **"Jesucristo Superstar"**. Només farem sis funcions, però aquesta obra serà cabdal per l'economia del Grup de Teatre de Vilaplana. Sempre he dit que seria molt difícil de trobar una sola família del poble en que algun dels seus membres no s'hagi vinculat, al llarg del temps, d'una manera o d'una altra amb el Grup de Teatre. Un d'aquests casos podria ser el del **Josep Tost** (Pep Doro). En el muntatge de **Jesucristo Superstar** sortíem un total de 25 actors. Visualment, l'escenografia era senzilla, però molt complicada de transportar, doncs era una grua de grans dimensions de 10 metres d'altura, feta a bocins i posada estratègicament per l'escenari formant diferents altures.

El disseny d'aquesta escenografia tan trencadora va anar a càrrec de **Jordi Casarramona** (**Gatsby**). Per a transportar-la feia falta un vehicle de grans dimensions i el Josep Tost va oferir desinteressadament el seu camió per a tots els bolos que tinguéssim contra-

ctats. Aquesta va ser la seva manera de voler col·laborar amb nosaltres. Els actors i tècnics, amb el Josep Besora al capdavant com a responsable del grup, ens desplaçàvem amb autocar. Vam fer sis funcions en dos anys i els diners que vam recollir els vam invertir, una part per a pagar els desplaçaments amb l'autocar i l'altre en la compra de material. Aquests van ser: 4 focus de 1000, un equip de so amb els seus altaveus i es va encarregar al **Josep Mestre (Pep Yamahas)** la construcció de dues tor-

algunes escenes del musical anaven una mica curtes de roba. Mossèn Musté era l'encarregat de tranquil·litzar el capellà del poble on actuàvem.

Entre els anys 1986 i 1990 es produeixen uns quants canvis i relleus dins el Grup de Teatre a nivell actoral. Hi ha gent que decideix deixar del grup i d'altres que prefereixen fer altres funcions dins de l'organigrama. S'incorpora nova gent amb moltes ganes i energia. Cada època té les seves coses, però, a nivell personal i per les experiències que jo hi

vaig viure i mirant-m'ho amb el pas dels anys, per a mi, sens dubte, aquella va ser la millor època del Grup de Teatre de Vilaplana. Érem una barreja de gent amb edats molt diferents. Fins i tot de pensaments molt diferents. Per aquesta barreja es podria pensar que sorgirien certs conflictes... Tot el contrari, ens compenetràvem molt bé, doncs tots teníem clar que la prioritat era el teatre i l'harmonia del grup. En aquesta època vam fer les funcions **No és mai tard... si s'arriba d'hora** de Jaume Vilanova i Torreblanca (1987), **Truca un inspector** de J. B. Prietsley (1988), **El Millor**

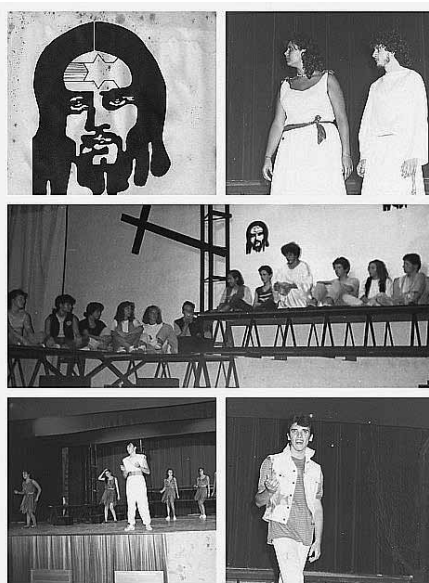

res per a poder-hi penjar els focus. Tot aquest material es va cedir desinteressadament al Grup de Teatre de Vilaplana per tal que ells també en poguessin fer ús. Abans les coses funcionaven així. Començàvem a ser un grup de teatre amb cara i ulls. Cal dir, però, que per a fer la contractació de les funcions de **Jesucristo Superstar** ens acompanyava sempre el Mossèn **Josep Ma. Musté**, perquè hi havia certes reticències en alguns llocs ja que era una obra molt trencadora i moderna per l'època, i les noies, com algú sempre ens recordava, en

dependent del món de Francesc Lorenzo i Gràcia (1989) on s'incorporen la Montse Munté i l'Armand Vall, **Arribaré a les set... Mort** d'Assumpta González (1990) on s'incorpora el Marc Mestre i **Terra Baixa** d'Àngel Guimerà (1990) on s'incorpora l'Anna Aymamí interpretant la petita **Nuri**. **Terra Baixa** és la primera obra que no s'estrena el dia de Pasqua, ho fem el 19 d'agost dins de les Festes del Barri de Baix. Dies abans de l'estrena tenim una baixa d'última hora, la del tècnic d'il·luminació Josep Besora. El suplirà el **David Amigó**. Mi-

nuts abans de la funció i amb el públic ocupant les seves localitats es fa un petit homenatge als germans **Jaume i Matilde Ferré (cal Virella)** els actors que de joves havien representat aquesta obra a l'antiga sala de Ca la Narra. El 19 d'agost vam estrenar **Terra Baixa** els següents actors i actrius: **Montse Munté** (Marta), **Maria Huguet Mestre** (Pepa), **Anna Aymamí** (Nuri), **Maria Huguet Robert** (Antònia), **Jordi Mateu** (Manelic), **Josep Ma. Aymamí** (Sebastià), **Eugeni Huguet** (Tomàs), **Albert Ferré** (Mossèn), **Armand Vall** (Josep), **Josep Anguera** (Xeixa), **Jaume Anguera** (Nando), **Marc Mestre** (Perruca). A la part tècnica **David Amigó** (il·luminació), **Josep Mateu i Ma. Teresa Besora** (traspunts) i **Josep Martorell** (apuntador i direcció). En els següents bolos l'actor que encarnava el personatge de Xeixa va deixar l'obra i l'encarregat de representar-lo en les següents funcions va ser **Josep Mateu**, el meu pare, que fins aquell moment feia les tasques de traspunt. Això, va comportar que per primera i única vegada en tots els anys que he format part del Grup de Teatre, en un mateix muntatge compartís escenari amb els meus pares. A nivell personal, però, **Terra Baixa** serà un punt i a part que marcarà i molt la meua vida.

A mitjans de l'any 1991 es comença a treballar amb un muntatge molt nostàlgic per alguns perquè per la Festa Major petita (St. Sebastià) del gener de l'any 1992 es vol portar a l'escenari **Lo Cavaller Màrtir**, una transcripció en vers del ball parlat **Lo Martiri de St. Sebastià** que els nostres avantpassats representaven a la plaça del poble. És un text molt aspre, però que compagina una escenografia molt vistosa i trencadora fins aquell moment als escenaris de Vilaplana. Deixem els decorats de paper pintats a mà i passem a fer una escenografia més atractiva i real construïda amb fusta i porexpan.

Cal dir que, durant tots aquests anys, els assajos eren de dilluns a dissabte. Compaginàvem els dies d'assaig amb els dies destinats a treballar l'escenografia, això va ser un altre punt d'unió i de convivència dins del Grup de Teatre.

Els anys 1992 i 1993 estrenem les obres **A Can Seixanta o Don Quixot de Vilafranca** (de Lluís Vallés i Junyent) i **El Fill de son pare** (d'Aleix Aguil·lar). Aquesta època per a mi és un salt molt productiu, teatralment par-

lant, doncs començo a fer tasques de direcció amb els nens de l'escola de Vilaplana. A petició del mestre, **Joan Carles Sanchez Benitez**, els porto a la Mostra de Teatre Infantil de Reus. Descobreixo un petit, **Joan Serra Ferré**, amb grandíssimes dots d'actor. Com no podia ser d'altra manera escullo una obra de Molière, el mateix autor en què jo havia debutat uns anys abans en el món del teatre infantil escolar. Aquesta experiència en la direcció continuarà uns anys després amb el Grup de joves de l'època, dirigint **La Filla del Mar** (Àngel Guimerà) i diverses versions dels **Pastorets** de Folch i Torres, per tal d'intentar iniciar els joves vilaplans en el món del teatre. Entre aquests actors hi despunten en **Jaume Virgili** i l'**Albert Badia** que en el futur seran peces importantíssimes dins del Grup de Teatre de Vilaplana. Al més d'agost de l'any 1993 es comença a treballar en un ambiciós projecte. Ni més ni menys que **La Passió**, un titànic muntatge amb més de 70 actors dalt de l'escenari. Això, però, us ho explicaré en el proper número.

■ ■ ■

EL FANG DE JULIO ANTONIO

■ *Salvador Juanpere Huguet*

Julio Antonio va morir molt jove, en el cim d'una incipient carrera d'èxit i en el moment que el seu treball havia assolit un nivell d'execució -especialment en el modelat-, exquisits. No sabem com després hauria evolucionat la seva obra ni el seu procés de conceptualització. Cal recordar que Julio Antonio (1889-1919) fou coetani en la seva curta vida de Rodin (1840-1917) i de Brancusi (1876-1957). Però la seva mirada i la seva dedicació es dirigí cap a l'estètica del centre de la península, amb el seu realisme costumista i no pas cap París, on els pressupostos de l'escultura operaven, amb el canvi de segle, un gir copernicà. Per això, amb tot el respecte i precaució i sabent-lo coetani de Rodin i de Brancusi em sembla exagerat qualificar a Julio Antonio com "el gran renovador de l'escultura al nostre país..."

Per al treball que presento m'he servit d'aquell fragment de carta (efectes del síndrome d'Stendhal...?) que ell envia des de Madrid el 1909 als seus pares i referint-se als grans clàssics de l'escultura els diu: **"les diré que me enseñen el misterio de la forma y la belleza...y entonces será cuando haré mi obra..."**. Una declaració vehement i apassionada d'un artista en formació que, conscient d'unes grans dots de modelador i retratista, recerca en el classicisme l'esca d'una ambició artística que una mort prematura lamentablement va estroncar.

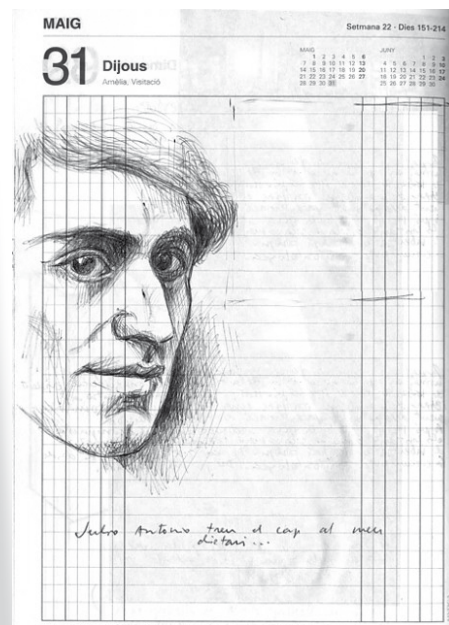
El meu treball d'homenatge a l'escultor recull de forma molt simple (la simplicitat brancusiana.), unes reproduccions en marbre de Carrara del material bàsic d'un escultor classicista com Julio Antonio: el fang de modelar. Unes pastilles de fang disposades damunt de bancs de treball i compartides i inspirades en el cavallet d'escultor que apareix en una fotografia del seu taller.

LO PEDRIS

El seu cavallet acompanyat d'un cavallet **rodinià** i una peanya d'estil **brancusinià** formen una agrupació de treball. Tots aquests artistes van tenir una formació clàssica i unes grans dots de modeladors del fang. Julio Antonio se situa entremig atrapat per la recerca de la forma i la bellesa d'un concepte clàssic de l'escultura que Rodin -i Brancusi més tard-, fan explotar i expandeixen fins als nostres dies...

Un altra referència, més secreta, si s'escau: el meu avi matern, pagès, explicava -i ho repeteix encara avui la meva mare-, que a la seva joventut, un

xiquet de Mora d'Ebre corria per Vilaplana "modelant unes figures de fang que enamoraven...". El meu avi i d'altres companys li proveïen l'argila que extreïen d'un indret del poble anomenat "la cacau", prop dels rentadors. Ignoro si podia tractar-se de Julio Antonio, a la família es donava per cert, però les dades biogràfiques que he indagat no hi encaixen. Com a llegenda familiar em sembla rica i estimulant, i d'aquest misteri domèstic n'ha sorgit també, en part, l'obra que presento: pastilles de fang de modelar transmutades, executades, en escultura. Un misteri que, he intentat, contribueixi a celebrar Julio Antonio, aquest gran i malaurat escultor a la recerca de la forma i la bellesa.

3 d'octubre del 2018

- Descripció de l'obra (mides, materials, data de realització.)

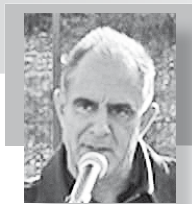
"El misteri de la forma i la bellesa"

Instal·lació

*Marbre de Carrara i fusta lacada
150x100x133cms. Aprox.*

Febrer-setembre del 2018

■■■

AGENDA LLATINOAMERICANA 2019 • ALLÒ QUE S'HA DE FER

■ *Xavier Joanpere Olivé*

L'any 1992 va ser el commemoratiu de l'invasió d'Amèrica. Allò que vàrem conèixer amb el nom del Descobriments i que en realitat s'hauria d'haver anomenat l'Encobriment d'Amèrica.

Passats 500 anys de dominació, genocidi, expoliació, violació i robatori els europeus havien "descobert" Amèrica i els indis havien descobert l'assassinat en massa entre altres despropòsits practcats pels colonitzadors.

El 1492 ràpidament l'espasa i la creu entrelaçades es van anar obrint camí al nou continent. Pizarro, Cortés, Balboa, Pinzón entre d'altres van encendre les selves d'Amèrica amb una flama que no s'ha apagat mai més.

Fins a 75 milions d'éssers humans van desaparèixer en aquesta invasió.

Llegiu a Bartolomé de las Casas i trobareu molts textos que parlen d'aquell genocidi, d'aquell extermini de cultures, llengües, creences i oficis.

Passats 5 segles Pere Casaldàliga, català rebel afincat al cor de l'Amazònia, ens proposava l'any 1992 l'Agenda Latinoamericana. Agenda vol dir "allò que s'ha de fer" i el nostre català universal feia tot un seguit de reflexions i propostes per redirigir la història dels més bastonejats, afeblits i marginats del tercer món.

Ara fa 28 anys que s'edita l'Agen-

da, i ho fa no només a Amèrica del Sud i Nord sinó també a Europa i a molts indrets del món.

L'Agenda és un llibre que ens explica la història real dels fets i les conquestes dels pobles que poc a poc han anat buscant un lloc a la seva història.

A l'Agenda hi trobarem aquelles lluites i compromisos de tants personatges anònims que l'imperi (espanyol, portuguès, francès, holandès, nord-americà, etc.) han volgut silenciar. Entre d'altres, el català Josep Figueres que fou president de Costa Rica o el sacerdot Joan Alsina assassinat per Pinochet o també el mont-roigenc Josep M.ª Gran que va caure sota les bales de l'exèrcit guatemaltenc.

I també l'exemple de Pere Casaldàliga, fill de Balsareny, que entre centenars de catalans han posat el seu granet de sorra per intentar humanitzar una mica aquest planeta.

Cada any l'Agenda ens proposa un tema (ecologia, capitalisme, religió, llibertat, etc.) i experts de tot el món donen la seva opinió. Aquest any: Les grans causes en allò petit. Una reflexió que busca la coherència i el compromís personal en aquelles coses quotidianes que fem en el nostre entorn immediat.

Un text de Gabriela Mistral diu:

"On hi hagi un arbre per plantar, planta'l tu.

On hi hagi un esforç que tots esquivin, fes-lo tu.

Sigues tu qui aparti la pedra del camí."

Aquest fragment de poema ens

convida aquest any a reafirmar el nostre compromís amb el País i la seva gent, i amb les causes que ens afecten de manera global.

Avui que el feixisme treu l'ull per l'horitzó.

Avui que de nou Catalunya té polítics empresonats o exiliats i els drets dels pobles estan sota el jou dels imperis.

Avui que als EE UU, a Brasil i a d'altres països poderosos l'analfabetisme polític i el desclassament social han portat a autèntics energúmens al poder.

Ara que el món s'ofega en nom del progrés i els ocells tassen en lloc de cantar es torna més autèntic que mai el missatge compromès de l'Agenda Latinoamericana.

Una darrera reflexió:

Si vols lluitar sempre trobaràs una causa, si no vols fer-ho sempre et crearàs una excusa.

Per més informació s'obre l'Agenda, podeu cercar: <http://llatinoamericana.org>

■ ■ ■

GAUDÍ Centre de Reconeixements Mèdics - Psicotècnics	
Permisos de conduir i armes Certificats mèdics d'aptitud esportiva Certificats mèdics oficials	Passeig Sunyer 18 Baixos 43202 REUS Telèfons 977 11 54 11 977 75 66 57 www.centresmedicsonet.com reus@centresmedicsonet.com Tramitació gratuïta de la renovació del permís de conduir

TECPERVAL, S.L.

TÈCNICS EN PERITATGES i VALORACIONS

Carles Bonet Juanpere
ENGINYER ELÈCTRIC

Camí de l'Aleixar, núm. 42, L-4
43202 REUS (Tarragona)
Tel. 977 326 244 - Fax 977 326 458
tecperval@telefonica.net

La Tartrana de Cal Munter

Confort en Allotjament Rural

Àngel Guimerà, 9 - 43380 VILAPLANA
Tel. i Fax 977 815 160 - Mòbil 687 415 898
www.latartrana.es

La re-descoberta de l'església medieval de La Mussara

■ *Dr. Josep M. Puche*

Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Un sinònim d'edifici és immoble i, de fet, generalment considerem l'arquitectura com un element estable, sòlid, que es construeix, s'utilitza i, finalment, es derrueix.

Però hi ha una altra manera de veure i de comprendre l'arquitectura i és la de considerar els edificis com uns éssers vius, dinàmics, que neixen, creixen, evolucionen, canvien i, fins i tot, es belluguen. Un ésser viu que al final de la seva vida pot tenir una agonia, més o menys llarga, per després o bé morir del tot o renéixer amb una altra forma. Fins i tot un ésser que pot fagocitar construccions veïnes o ser fragmentat en altres de més petites.

Un edifici pot tenir molts anys de vida, fins i tot segles, i durant tot aquest temps de segur que ha anat evolucionant i patint diverses transformacions que poden desfigurar perfectament el seu aspecte original. Només cal veure els canvis que qualsevol persona, al llarg de la seva vida, pot observar en el seu entorn. Ara imaginem aquests can-

Façana Est amb l'arc medieval vist i final excavació

vis multiplicats per les diferents generacions que han viscut en aquest espai. No és d'estranyar, doncs, que l'aspecte actual d'un edifici centenari sovint tingui poc a veure amb l'aspecte que tenia originalment.

Tots aquests canvis deixen senyals, cicatrius si es prefereix, i si un sap identificar-les i interpretar-les correctament podrà llegir la història d'aquest edifici. I d'això s'encarrega una disciplina que es diu Arqueologia

Mercedes-Benz

Autolica

Concesionario Oficial Mercedes-Benz Ctra. Valencia - Barcelona, km. 248, 43006, TARRAGONA, Tel. 977 54 50 11

Països Catalans, 7 -9-11, 43202, REUS, Tel.: 977 32 60 20 · Polígon. Mercaderies, 1

(Sortida 40 de l'AP7 direcció l'Aldea), 43896 l'Aldea (TARRAGONA), Tel.: 977 45 18 38, Fax: 977 45 18 81, info@ttautolica.es

Arc Medieval a l'interior de l'església

de l'Arquitectura: l'estudi i anàlisi dels edificis amb la intenció d'esbrinar quina ha estat la seva història i evolució.

I aquest ha estat l'objectiu del que s'ha realitzat a l'església de la Mussara, identificar i analitzar les cicatrius i senyals que té i, a partir d'elles, intentar escriure la seva història.

L'església de Sant Salvador de la Mussara en el temps

L'església que actualment veiem, dedicada a Sant Salvador, és una construcció de mitjans de segle XIX. Ens ho diu tant el seu estil constructiu, propi d'una arquitectura rural amb tocs neoclàssics típic d'aquest període com la data de construcció, 1859, gravada en la clau de la porta d'entrada (data que l'erosió ha esborrat però que molts hem vist). És un edifici de formes simples i austeres amb una decoració molt minimalista i que, aparentment, no presenta cap tret que la faci destacar d'entre la resta d'esglésies contemporànies de la comarca.

Sabem, però, que abans d'aquesta data ja existia un temple. De fet, es conserva una butlla del Papa Celestí III, datada el 1194, que ja ens parla de l'existència d'una església a la Mussara. No en va una mostra de l'antiguitat de la nostra església la trobem en la talla gòtica de la Mare de Déu del Patrocini, provinent de la Mussara i que ara està en el Museu Municipal de Reus.

No obstant això, l'aparent simplicitat que mostra l'actual l'església de Sant Salvador, presenta un seguit d'elements que sobten per la seva singularitat i que ja ens indiquen que ha de ser un edifici més complex del que

aparenta: parlem de la pedra (que és una clau d'arc reaprofitada) amb una datació del 1794 a sobre de la porta de la façana, la distribució dels arcs que aguanten el cor, just a l'entrada, l'existència d'un arc apuntat dins el mur lateral dret (mirant a l'altar) i la conservació de les restes d'un campanar d'espadaña (o de cadireta) en el mur lateral dret, el qual separa l'església de l'abadia. Tots aquests elements són clars indicis de l'existència d'una construcció prèvia a l'actual edifici que es troba, parcialment, englobada dins l'actual església.

És prou conegut que al llarg dels segles XVIII i XIX, hi ha un significatiu creixement demogràfic i econòmic a tot el Camp de Tarragona, cosa que va provocar la substitució de les esglésies medievals per altres de nova construcció, bàsicament perquè les primeres s'havien quedat petites. Així que es combinava la necessitat de tenir un temple més ampli per encabir una població que no parava de créixer amb un increment de la riquesa que permetia poder assumir el cost de les noves construccions. Aquesta és la raó per la qual en el Camp de Tarragona, pràcticament, no s'han conservat esglésies parroquials medievals.

Aquest fenomen el coneixem a la mateixa església de Vilaplana i ara la podem veure a la de la Mussara. No hem d'oblidar que el poble passa de 22 habitants l'any 1497 als 77 de l'any

Datació 1794 a la façana actual

Campanar d'espadaña a la façana Est

1763 arribant als 323 l'any 1857. És fàcil entendre que l'església medieval, dimensionada per una població de menys de mig centenar de persones, es deuria de quedar petita quan en el segle XVIII la població arribava al centenar. I ja no diem en el segle XIX quan es passa dels 300.

Arqueologia de l'arquitectura a l'església de la Mussara

Una primera anàlisi de les evidències d'edificacions anteriors a l'església de la Mussara van permetre plantejar la hipòtesi que la construcció de l'edifici actual deuria d'haver aprofitat part de l'església medieval i que, per tant, una bona anàlisi de l'edifici podria permetre identificar i reconstruir la forma del temple original.

Per aquesta raó, i gràcies a una subvenció de la Diputació de Tarragona i, no cal dir-ho, la participació entusiasta de l'Ajuntament de Vilaplana, es va poder dissenyar un projecte d'intervenció arqueològica que comportava l'aixecament planimètric acurat de l'edifici i una excavació puntual en la zona on suposàvem que estaria l'absis medieval.

La documentació planimètrica tenia com a objectiu poder documentar amb detall tot l'edifici per tal de poder-lo estudiar i analitzar, buscant aquelles "cicatrius" que ens explicarien la seva història. Per contra, l'excavació arqueològica, buscava poder confirmar la teoria que ens havíem fet sobre com devia ser i quines dimensions hauria tingut, l'edifici medieval. Es va deci-

dir fer un sondeig just al costat de l'arc apuntat que es veu en el mur dret de l'església, en la zona de l'antic cementiri. L'arc es recolza sobre un mur antic que està tallat, el que feia preveure que es podria trobar la seva continuïtat i, si això fos així, permetria dibuixar la planta de la capçalera de l'església medieval. L'excavació arqueològica va confirmar-ho però també va mostrar que aquesta era més llarga del que ens havíem pensat i es pot assegurar que arribava fins al límit de l'actual cementiri.

L'anàlisi dels murs, d'altra banda, ens va indicar que la història de l'església de la Mussara era més complexa i interessant del que es podria pensar en el seu moment, detectant-se, com a mínim, 5 moments constructius.

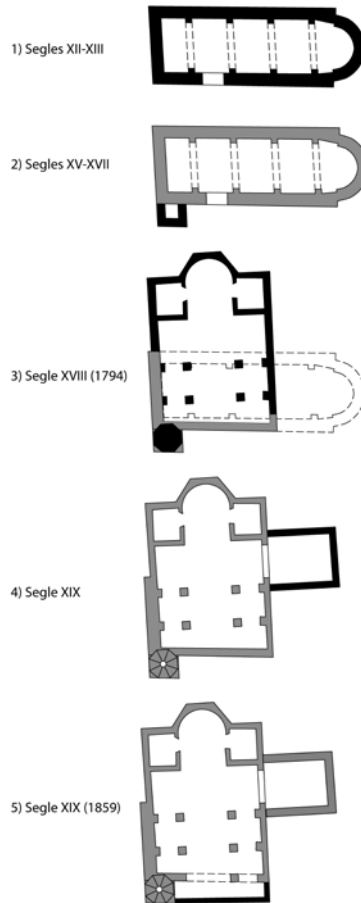
La conjunció de les conclusions de l'excavació arqueològica i de l'estudi dels murs ens ha permès redibuixar una nova, vella història de l'església de Sant Salvador de la Mussara.

Una nova, vella història de l'església de Sant Salvador de la Mussara.

A falta de finalitzar l'estudi d'arxius, que pot matisar o concretar algun detall, estem en condicions de poder dibuixar una història acurada de l'església de Sant Salvador de la Mussara.

1. Hi ha una primera església amb una data de construcció incerta que podria ser del segle XII-XIII amb alguna possible reforma del XIV. Seria una església de planta rectangular d'uns 18 per 5 metres, de nau única dividida amb quatre cruïxies i que tindria una alçada d'entre 5 i 6 metres. Estaria orientada Est-Oest, amb un absis semicircular mirant a orient. A la façana oest hi hauria un campanar d'espadanya de dos ulls i la porta s'ubicaria, descentrada, al mur sud.

1. En un moment que encara no hem pogut determinar, però que se

Plantes evolucio

situaria entre els segles XV i XVII, es construeix l'abadia, adossant-se al mur oest i anul·lant el campanar d'espadanya. Per substituir-lo es construeix un campanar exempt, al costat de la porta, de planta quadrada i d'uns 9-11 metres d'alçada.

1. A finals dels segle XVIII (recordeu la pedra amb la datació de 1794) es construeix una nova església, i es derrueix parcialment l'antiga. Es conserven els murs de la façana oest i, parcialment, el de la façana sud que s'aprofiten en el nou edifici. La nova església té una orientació Nord-Sud, conservant l'entrada en el mateix lloc on estava la porta medieval. Interiorment es configura amb una nau quadrada, de 10 per 10 metres

que inclou un petit cor sobrelevat i un ampli absis semicircular que té dues petites sagristies als costats. L'edifici guanya alçada, arriba als 8 metres, fet que provoca que el campanar es quedi petit. Per aquest motiu es recreix amb un segon cos de planta octogonal, que assoleix els 15 metres d'alçada.

1. En un moment incert del segle XIX es construeix la capella fonda, un espai quadrangular d'uns 26 m2 que amplia l'església.

1. A mitjans del segle XIX la façana sud comença a tenir problemes estructurals. Aquesta façana s'ha construït aprofitant el mur medieval, el qual no pot suportar el sobrepès de la nova construcció i comença a cedir. Per aquesta raó la desmunten i l'avancen fins a englobar el campanar. És la façana que veiem avui en dia. Aquests treballs acaben el 1859.

Aquest "ésser viu" que coneixem com església de la Mussara, avui en dia està agonitzant. Amb aquests treballs, al posar en evidència el seu valor històric, intentem ajudar que es pugui recuperar d'aquesta agonia i que això sigui el pas previ a una nova vida, que es pugui recuperar i tornar a ser l'edifici emblemàtic d'un lloc tan singular com és la Mussara. Esperem, així, poder incloure un nou capítol a la seva llarga història (825 anys).

Addenda: És de senyors ser agraït. No podem acabar aquest text sense agrair la bona disposició i comprensió de la Diputació de Tarragona, així com el treball i l'acompanyament que ha fet l'Ajuntament de Vilaplana, especialment, però no només ells, el Tomàs i el German (que no ha esmerçat esforços a l'hora de netejar i desbrossar les àrees on hem treballat, que no és poca cosa).

■ ■ ■

El llarg camí cap a una casa

2ª part

■ *Joan M. Rovira*

Passats uns mesos i unes eleccions -del llarg reguitzell que properament vindran- ja veiem com les tesis contra la immigració -entre d'altres propostes del mateix estil- tenen el terreny adobat per aconseguir vots i si donen vots, sempre hi haurà algú per intentar recollir-los al preu d'enterbolir la convivència.

Però aquestes línies no s'adrecen a parlar de política sinó de cinema oferint propostes que ens permetin reflexionar i debatre sobre el tema a partir de la visió que ens proporciona el setè art.

Dedicàvem l'anterior capítol a la immigració cap als Estats Units, gresol de nouvinguts on, dins les dificultats que tot nou inici implica, sempre ha estat més fàcil si eres un WASP, acrònim en anglès de blanc, anglosaxó i protestant -són raonables i dos de tres també els hi era acceptable- Ara, en una societat sense les necessitats de població de territoris verges i una Europa benestant, reben amb preocupació les noves onades humanes que ja no provenen del vell continent.

Però precisament, que hi ha del cinema migratori a Europa? Podríem començar per Alemanya que ha rebut milions de persones migrades a partir de la recuperació econòmica dels seixanta incloent milers d'espanyols. Potser, però, la seva comunitat migrada més coneguda és la turca. Alemanya, bienvenido a Alemania (2011) ens serveix per il·lustrar aquest col·lectiu, ens explica la història d'una d'aquestes famílies de diverses generacions on l'avi encara enyorra el seu país de naixement i fills i nets tracten de fer-se seves les dues cultures i les dues tradicions. El toc de comèdia no omet la sensació dels protagonistes de no pertànyer enlloc i que la tornada a les arrels que els hi proposa l'avi els hi sembli un retorn a un lloc que no és seu.

Una història similar ens proposa El viatge de la Nisha (2014), on la protagonista veurà com la doble vida que porta, la de la modèlica jove paquistanesa i l'adolescent de costums europees se'n

va en orris quan el seu pare desaprova la relació amb un noi local i l'envia cap a la seva família al Pakistan.

Dues pel·lícules que ens mostren famílies ja instal·lades a occident. En canvi In this world (2002) ens mostra el penós viatge que han de fer molts refugiats en la seva cerca d'una vida millor, en aquest cas des del Pakistan fins al Regne Unit i com, un cop arribat, no es troben precisament amb la terra promesa esperada.

En un to més desenfadat, Un viaje de diez metros (2014) ens mostra el xoc de dos negocis que entren en competència, un restaurant indi nouvingut i un tradicional restaurant francès i la combinació d'ambdós per evolucionar i millorar.

Acabarem el repàs per aquest repàs a la immigració a Europa amb dos exemples de cinema de l'Estat espanyol, i les dos ja tenen alguns anys fet que ens permet copsar que no es tracta d'una situació nova dins la nostra societat. Una és Las Cartas de Alou (1990) i l'altra Bwana (1996), les dues focalitzades amb la migració africana. Resulta curiós veure com algunes crítiques de l'època les definien com a mostra del racisme latent de la societat espanyola en un to més o menys amable. Bé, sembla que ara ja podem eliminar l'adjectiu latent. El llarg camí cap a una casa (II)

Passats uns mesos i unes eleccions -del llarg reguitzell que properament vindran- ja veiem com les tesis contra la immigració -entre d'altres propostes del mateix estil- tenen el terreny adobat per aconseguir vots i si donen vots, sempre hi haurà algú per intentar recollir-los al preu d'enterbolir la convivència.

Però aquestes línies no s'adrecen a parlar de política sinó de cinema oferint propostes que ens permetin reflexionar i debatre sobre el tema a partir de la visió que ens proporciona el setè art.

Dedicàvem l'anterior capítol a la immigració cap als Estats Units, gresol de nouvinguts on, dins les dificultats que tot nou inici implica, sempre ha estat més fàcil si eres un WASP, acrònim en anglès de blanc, anglosaxó i protestant -són raonables i dos de tres també els

hi era acceptable- Ara, en una societat sense les necessitats de població de territoris verges i una Europa benestant, reben amb preocupació les noves onades humanes que ja no provenen del vell continent.

Però precisament, que hi ha del cinema migratori a Europa? Podríem començar per Alemanya que ha rebut milions de persones migrades a partir de la recuperació econòmica dels seixanta incloent milers d'espanyols. Potser, però, la seva comunitat migrada més coneguda és la turca. Alemanya, bienvenido a Alemania (2011) ens serveix per il·lustrar aquest col·lectiu, ens explica la història d'una d'aquestes famílies de diverses generacions on l'avi encara enyorra el seu país de naixement i fills i nets tracten de fer-se seves les dues cultures i les dues tradicions. El toc de comèdia no omet la sensació dels protagonistes de no pertànyer enlloc i que la tornada a les arrels que els hi proposa l'avi els hi sembli un retorn a un lloc que no és seu.

Una història similar ens proposa El viatge de la Nisha (2014), on la protagonista veurà com la doble vida que porta, la de la modèlica jove paquistanesa i l'adolescent de costums europees se'n va en orris quan el seu pare desaprova la relació amb un noi local i l'envia cap a la seva família al Pakistan.

Dues pel·lícules que ens mostren famílies ja instal·lades a occident. En canvi In this world (2002) ens mostra el penós viatge que han de fer molts refugiats en la seva cerca d'una vida millor, en aquest cas des del Pakistan fins al Regne Unit i com, un cop arribat, no es troben precisament amb la terra promesa esperada.

En un to més desenfadat, Un viaje de diez metros (2014) ens mostra el xoc de dos negocis que entren en competència, un restaurant indi nouvingut i un tradicional restaurant francès i la combinació d'ambdós per evolucionar i millorar.

Acabarem el repàs per aquest repàs a la immigració a Europa amb dos exemples de cinema de l'Estat espanyol, i les dos ja tenen alguns anys fet que ens permet copsar que no es tracta d'una situació nova dins la nostra societat. Una és Las Cartas de Alou (1990) i l'altra Bwana (1996), les dues focalitzades amb la migració africana. Resulta curiós veure com algunes crítiques de l'època les definien com a mostra del racisme latent de la societat espanyola en un to més o menys amable. Bé, sembla que ara ja podem eliminar l'adjectiu latent.

■ ■ ■

Animalades

■ *Teresa Mateu Huguet*

El proper divendres, 23 de novembre, al Palau Bofarull de Reus, es va presentar un llibre adaptat a les pautes de Lectura Fàcil.

La Lectura Fàcil es un concepte que recull unes normes a seguir per tal que els textos, siguin de literatura o manuals de funcionament, notícies, articles, textos especialitzats... resultin senzills i comprensibles, amb un llenguatge clar i directe.

Estan pensats per facilitar la lectura a grups de persones molt diverses però que tenen en comú la dificultat per accedir a escrits on hi ha una complexitat de text.

Aquí hi comptaríem a nous, joves que passen per les aules d'acollida perquè no coneixen la llengua, persones alfabetitzades tardanament, persones que han patit un vessament cerebral, persones amb discapacitat intel·lectual...

D'aquesta manera, adaptant els texts, poden informar-se i gaudir d'una lectura autònoma.

El llibre del que fem esment, està dirigit a joves adolescents. Està ambientat en un primer curs d'institut i exposa els negocis familiars i personals d'un noi, en Pau i totes les anècdotes que li van succeint al llarg del curs.

Aquesta necessitat d'adaptar textos pels nostres alumnes fa temps que l'assumim la Susanna i jo des del projecte de biblioteca del centre d'Educació Especial Alba de Reus (EE Alba).

Fins ara però, aquests materials adaptats eren fulls, fulls grapats, material francament poc atractiu per treballar

que no donen al lector la satisfacció d'haver llegit un llibre.

Ara, la Diputació de Tarragona, titular i propietària de l'escola, ha apostat per iniciar una col·lecció de llibres adaptats a LF i aquest títol n'és el primer. El llibre es diu "ANIMALADES" i fa referència tant a les bèsties com a les bestieses que tots hem fet o podríem haver fet per amor. Ha pogut néixer gràcies a Judit Robert, autora de diversos llibres i bibliotecària de Mont-roig, que ens va

cedir el manuscrit, a la Susanna Giner i la Teresa Mateu que n'han fet l'adaptació a LF. El Xavi Huguet, professor de l'IES Fontanelles de Les Borges de Camp i pare de la Bruna n'ha fet les il·lustracions i l'Elisabet Serra, co-directora de l'Associació LF n'ha fet la correcció i validació.

El procés d'elaboració ha estat molt agradable i valorem molt positivament la experiència de treballar amb persones que procedint d'ambients diferents comparteixen interessos comuns.

Aquesta col·lecció neix amb el desig de promoure la inclusió a través de la lectura i d'eixamplar el ventall de materials i recursos disponibles.

El llibre estarà disponible a la llibreria Gaudi de Reus i a la botiga de queviures Vilaplana si sentiu curiositat. Esperem que us agradi,

Bona Lectura !!

...

**PETIT
d'kastro**

www.facebook.com/petitdkastro

PLAÇA de L'ESGLÉSIA i de L'AJUNTAMENT de
VILALLONGA del CAMP - teléfon 977840939

Naixements

■ Redacció

JANA ANGUERA JULIAN
15 de gener

ABRIL FORTUNY JOANPERE
10 de març

ANIOL DURAN CREIXELL
25 d'abril

BET CIURANA PUJALS
20 de juliol

Ekaitz Domens García
5 d'octubre

Necrolòiques

Joan Cabré Salvat	27 de gener	als 90 anys
Mercè Isidro i Escorsell	14 de març	als 96 anys
Carme Juanpere Isern	22 de març	als 92 anys
Baltasal Juanpere Estivill	23 de maig	als 100 anys
Joan Vernet i Ferré	30 de juny	als 65 anys
Francisca Aymamí Castellnou	9 d'octubre	als 75 anys
Maria Bigorra Olesti	11 d'octubre	als 83 anys

Maria Rufina

Quan arribem al desembre i fa un fred que déu-n'hi-do, prepararem el pessebre en un raconet del menjador. La cova, el bou i la mula, i entre palles un nadó i uns pastors que s'apropen portant mel i mató. Ve una dona amb un pa a la mà, i el pescador que va a pescar, i el pagès que fa llenya per poder coure el dinar. A Vilaplana també hi cap en uns dies tan bonics.

Us desitjo BONES FESTES a tots els lectors de *Lo Pedrís*.

ESCOLA

Ens divertim fent psico!

Els nens i nenes d'Educació Infantil gaudim molt a psicomotricitat. Cada setmana fem una cosa diferent. L'altre dia ens vam trobar penjats d'una corda molts rotllos de paper de vàter, quina sorpresa! els havíem de desenrotllar del tot!... després vam poder jugar lliurement amb tot el paper escampat per la classe. Va ser molt divertit!

Però no ens oblidem que som escola verda i que és necessari no malgastar! Per aquest motiu ens agradaria un altre dia fer una activitat de reciclatge de paper i amb els tubs de cartró farem treballs manuals.

Bruixes i bruixots de la classe del bosc màgic

Classe del bosc màgic

Som la classe del bosc màgic. Vam decidir aquest nom perquè uns nens volien ser la classe del bosc i una altres volien ser la classe de la màgia i ens va semblar que aquest nom ens agradava a tots.

A classe de mates, vam fer un taller de mesura de la capacitat. Vam estar mirant diferents envasos i vam veure que hi havia litres, mil·lilitres, centilitres... i vam classificar segons si eren d'un litre, més d'un litre o menys d'un litre. I també vam estar comparant quins envasos tenien més capacitat o menys.

I va ser a partir d'aquí que ens vam convertir en bruixots i bruixes i vam començar a fer pocions màgiques amb alguns d'aquests envasos. Hi vam posar de tot: aigua, herbes, colorant, pintura fosforescent, flors, fulles i... molta imaginació!

Després vam haver d'escriure la nostra recepta de poció (inventada), que tenia uns poders espectaculars i màgics.

Aquí us adjuntem dues de les receptes més 'estupendes' que us faran més fàcil i alegre la vida!

RECEPTA PER SER INVISIBLE

INGREDIENTS:

- MOCS D'ESCORPÍ
 - SANG DE LLOP
 - BABA DE CARGOL
 - UNA MOSCA
 - DOS MITJONS BRUTS ELABORACIÓ
- PRIMER POSEM ELS MOCS D'ESCORPÍ EN UN

BOL, HI AFEGIM LA MOSCA I HO TRITUREM TOT.

TALLEM ELS MITJONS EN BOCINS PETITS I HO AFEGIM AMB LA SANG DE LLOP I LA BABA DE CARGOL.

HO MESCLEM TOT I JA HO TENIM! La bruixa malèfica

RECEPTA PER SER MOLT LLEST

INGREDIENTS:

- UNA DENT DE RATPENAT TRITURADA
- UNA MOSCA
- VERÍ D'ESCORPÍ
- UN CERVELL
- NEU ELABORACIÓ

PRIMER EN UN BOL POSEM EL VERÍ D'ESCORPÍ I LA DENT TRITURADA.

HI AFEGIM LA NEU I HO BARREGEM. DESPRÉS AFEGIM LA MOSCA TRITURADA I EL CERVELL TALLAT A TROSSETS.

HO MESCLEM TOT I JA TENIM LA POCIÓ PER SER MOLT LLEST.

El bruixot Llamp

Els bruixots i bruixes del bosc màgic no estan segurs si funcionen realment aquestes pocions; uns tenen molt clar que sí, però d'altres potser no tant.

Vosaltres mateixos si les voleu tastar!

Per cert, si esteu interessats en tenim unes quantes més de pocions. Ja ens ho fareu saber!

■ ■ ■

Tenim hort!

■ Escola Cingle Roig

Aquest curs els nens i nenes de l'escola de Vilaplana tindrem un hort!

El curs passat els nens i nenes de Vilaplana juntament amb la col·laboració d'alguns pares de l'escola vam plantar calçots i vam anar diverses vegades a regar-los, calçar-los i a collir-los. Ens va encantar aquesta experiència!

La idea d'aquest curs era poder tenir un hort més proper a l'escola i poder anar-hi setmanalment. Un cop més, alguns pares i mares de l'escola ens han ajudat a trobar aquest espai: una família, el pare i la mare de la Berta i la Laia, ens ha deixat un trosset del seu hort per poder fer el nostre.

Amb el Jose, pare del Rai, i l'Andrea, mare de l'Eçkwe i la Y'ua, juntament amb els mestres i alumnes estem pensant i organitzant com volem que sigui aquest hort.

Ja hem començat a treballar! El primer dia que hi vam anar vam treure les males herbes i ho vam deixar ben net. I ara, hem de pensar què volem plantar per poder fer un dinar ben bo i saludable tots junts!

Algunes propostes són plantar pastanagues, patates, enciams, albergínies, calçots, cebes, maduixes... però encara tenim feina abans de començar!

Ja us anirem explicant sobre el nostre hort!

OCTUBRE 2018

IV CRONO URBANA VILAPLANA

2018-11-27

■ Dolors Sentís

Sembla que anem consolidant aquesta cursa amb bicicleta per la festa major. Enguany s'ha tornat a canviar la ubicació, a la planeta; tot i que no les teníem totes pel temps, per sort, ens va acompanyar i molt. També vam canviar l'hora de l'activitat, per allò de respectar els actes de festa major i no ens solapessim, no va anar malament, tot i que era més d'hora.

A les 10 i escatx del matí sortia el primer participant de la categoria infantil, tots molt esforçats anaven fent la seva cursa, que en definitiva no es tracta de ser el primer, si no de participar i de demostrar que.... "sivolsports". Les classificacions van quedar així:

CATEGORIA INFANTIL (0 A 5 anys)

- 1r Àger Montané
- 2n Adam Taiby
- 3r Roc Serramià.

Tots van rebre els seus trofeus i cadascun dels 11 participants restants una medalla.

CATEGORIA JUVENIL (6 A 12 anys)

- 1r Lluc Amigó
- 2n Martí Mestre
- 3r Cristian Hervil

Igualment es van repartir medalles pels 11 restants.

CATEGORIA ADULT (13 A 99 anys)

- 1r Edgar Bonet
- 2n Andreu Olesti
- 3r Aina Juanpere

D'aquesta categoria, felicitar a les noies, que enguany van superar en nombre als nois, però no es van entrenar tant. L'any que ve ens ho prendre més seriosament.

Seguidament l'AMPA de l'Escola Cingle Roig, va preparar un vermut de festa major, amb majúscules!!: patates fregides, calamars arrebosats, pintxos de truita de patates i croqueta, olives....gràcies a tots els que van col·laborar, sense vosaltres no hauria estat possible.

Gràcies als que van venir a "fer gasto", i als joves per deixar-nos tot el material per fer possible aquest vermut. Gràcies a la Ita, les seves truites van triomfar!!!

Fins l'any que ve!!!!

PORTADES DISCOS CATALANS

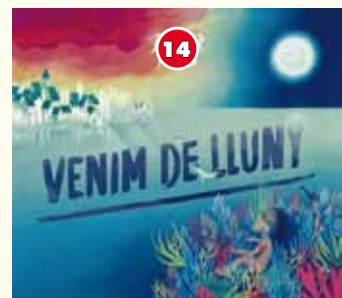
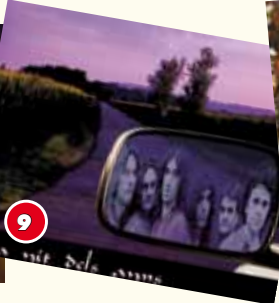
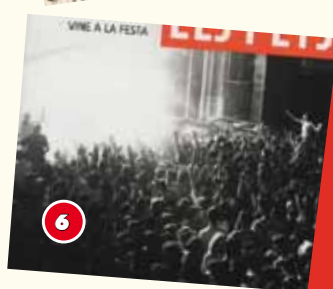
■ *F. Mariné*

Avui farem un passatemps igual al del darrer número de la revista però dedicat a la música en català.

Aquí teniu 14 portades de discos. Potser no són tan famoses com les del passatemps de l'octubre però són més properes. Heu de posar a les caselles el nom del cantant o del grup. Estan en ordre cronològic i us donem l'any de publicació. Algunes portades estan una mica retallades (o tapades amb el número) per fer que no es vegi el nom del grup.

A les solucions trobareu el nom del grup i el nom del disc.

1						R				N								1966
2				P								B						1970
3		L								L			H					1975
4				J								S						1975
5	C.		E				T						H				A	1976
6					L					P								1995
7										U								1996
8				S			G					Ï						1996
9			S					D						B				1997
10						G			S									1997
11			B					T			P							2004
12					X					G								2012
13					M					L								2013
14			D		C			R			P			T				2018

PETITS FOURS

■ *Pep Mestre*

BITLLET

Estic veient un bitllet a terra, allà al davant. És un d'aquells bitllets grossos, de color fosc, amb moltes cares de prínceps i reis, i amb molts zeros. Tot i que la imatge que en percebo a mesura que m'hi estic acostant és encara poc nítida, la claredat de la idea que representa és prou diàfana com per no enganyar-me gens ni mica. La vitalitat que resplandeix a terra em xucla i em fa pensar en futures inversions: me l'imagino al taulell d'algun bar, davant d'una suculenta tapa i al costat d'una refrescant cervesa estelada. El veig al platet, sobre un compte llarg, d'una taula de restaurant plena de molles de pa i plats bruts acabats de sucari. Fins i tot tinc temps de comprar un bon reguitzell de llibres o potser de discos.

Serem molt amics el bitllet i jo quan el tingui a la butxaca!, hi representaria molt, en aquest lloc, molt més que no pas a terra on és ara, sense amo ni destí...

M'hi vaig acostant i, a mesura que la imatge va sent més fidel, les idees van desfigurant-se i enterbolint-se: Ara, sense mirar, imagino un grup de nois i noies juvenets que, empesos per l'edat, s'entesten a fer caure malvadament els justos que, com jo, tenim dret a creure'ns que tot allò que és a terra ens té per amo. Estiren el fil i zas!, el bitllet s'esfuma entre les cames. El plegues i oh!, resulta ser de broma. L'estires i ep!, està enganxat a terra. Segur que hi són i que es faran un fart de riure a costa de la gràcia que els farà de veure com caic al parany; per això no penso donar-los el gust.

Ja hi sóc al damunt, quasi el xafo. Des d'aquesta perspectiva, i al mateix

temps que el veig de reüll, penso en la falta que pot arribar a fer a infinitat de persones. Qui el necessita més que un pobre pobre molt pobre o un aturat molt aturat? On faria més servei que en un rebost d'una família, transformat en vitualles, molt nombrosa i sense massa ingressos? Qui seria menys agraït que un nen que es pogués comprar una joguina abans de Reis? Fins i tot em complau de pensar que pot arrabassar una petita mala estona a un borratxo embriac de carrer...

No l'he plegat, i a més l'he xafat! Ni m'he girat per comprovar on i com quedava, ni tan sols si algú se'n reia o si realment era fals.

Segueixo caminant pensant si mai aconseguiré d'oblidar-me'n. Em concentro en els següents passos que vaig dibuixant a la quadrícula de la vorera. La veritat és que la imaginació m'obliga a veure'l allà a terra, sol, perdut i sense amo, orfe en l'asil de la pols del carrer.

Definitivament no he pogut obviar-lo en cap dels meus pensaments ni en cap de les passes que hi ha hagut fins a casa. No deixo de pensar en qui l'haurà trobat, de qui se n'hauran rigut, del servei que haurà fet o en què serà definitivament invertit.

Ja sóc a casa i estic molt cansat de tant caminar per oblidar, em fan molt de mal els peus. Tot es barreja amb el dolor i la joia d'haver fet el que no he fet! Aniré a estirar-me una miqueta al llit, l'esgotament, més que físic, és de butxaca. Allibero els peus de l'opressió de les sabates sense deixar de preguntar-me per què m'he estat martiritzant tota la tarda.

És curiós: just en el moment que he deixat les sabates a terra m'he adonat que he dut, just des del moment que l'he xafat, tota l'estona el bitllet enganxat en un xiclet que duia a la sola de la sabata esquerra.

■ ■ ■

LITERATURA

Momi a Montsat cercant els tions perduts

■ *Teresa Serres*

Aquest és el conte que han escrit en Maurici Montané i la Yolanda Cortezón, vilatans del poble. En Maurici va escriure aquest preciós conte viatger i la Yolanda va fer les fantàstiques il·lustracions.

Tots sabem que quan s'acosta el Nadal els tions surten dels Pirineus i van a casa dels infants però, què passaria si per culpa de la boira els tions no arriben a lloc?

En Momi, que és un petit vaiet que viu a Vila-plana i que ha decidit anar-los a buscar a la Serra de Montsat, la recerca dels tions que emprèn en Momi el portarà pels indrets més característics del Parc Natural de Montsat; ermites, cingleres, coves...

A través d'il·lustracions realistes, en Momi anirà descobrint la fauna, la flora i la cultura d'aquest bonic indret. L'itinerari també servirà per mostrar a tots els petits excursionistes com fer la motxilla quan anem d'excursió i quins senyals hem de seguir per guiar-nos per la muntanya.

El dia 11 de desembre l'AMPA farà una narració teatralitzada per als alumnes de l'escola cingle roig.

NOTES DE LECTURA

■ *Albert Aragonès Salvat*

Aquest text d'Oleguer Huguet, a més d'una gran bellesa poètica, mostra una riquesa de vocabulari extraordinària. Així, per exemple, en les dos enumeracions d'arbres, arbus-tos i plantes que recorda haver vist, primer, a la vora del camí en el darrer viatge en carro i, més tard, pel camí de carro del mas de casa, anomena els *magraners* bords florits, *gargollers*, *gavarres*, *arínjols*, *esbarzers* plens de mores, *fonolls*, *vidiells*, *atzavares*, *boixos* i *espígol*, *avellaners* i *olivers*, *pins* i *alzines*. O més tard, quan es lamenta que les paraules es van perdre amb el pas del temps, té la premonició que el vocabulari dels basters i carreters, és a dir, tot allò relacionat amb els arreu dels animals de càrrega, deixarà de ser present en la nostra parla, i ho fa anomenant diferents parts del carro: la *vela*, *vares*, *travessera*, *llongues*, *retranga*, *rebastet*.

Per això, acompanyant la lectura del text, he cregut convenient afegir aquestes notes que aclariran el significat d'aqueixes paraules. Per últim també identifico les suggerents cançons populars que li recorden l'anar i venir en carro i d'altres de la Nova Cançó, que precisament quan Huguet va publicar el text començava els seus primers prometedors passos. Bona lectura!

(1) Per referir-se a la Via Làctea, en comptes de *carretera* (de Sant Jaume), que és la més freqüent, almenys

en tarragoní, Huguet fa servir la paraula *carrerada* 'camí de ferradura', que no trobem documentada enlloc.

(2) *vela*. Coberta de lona (...) destinada a protegir allò que transporten de les inclemències del temps (DIEC). (3) *badoc*. Flor de magraner. Mot usual en tarragoní i menorquí (DCVB).

(4) *gargoller*. Variant del mot *garguller*, usual al Camp de Tarragona i en valencià (DCVB), anomenat també *agargoller*, *argargoller*, *agraüller* o *garaüller* (Masclans). Al text també apareix la variant *garogollers*. És un arbust de l'espècie *Crataegus oxyacantha* que fa els fruits vermells. No confondre amb l'aranya, que fa els fruits de color negre blavenc.

(5) *gavarrera*. Roser silvestre (de l'espècie *Rosa canina*) que fa flors simples, amb cinc pètals blancs, rosats o vermells.

(6) *arínjol*. Dit també *arítjol*. Liana de fulles amb la vora espinosa i flors blanques molt petites (*Smilax aspera*).

(7) *esbarzer*. A Vilaplana, com a gran part del Camp i el Priorat, d'aquesta planta espinosa del gènere *Rubus* se'n diu *barder* (DCVB).

(8) *vidiella*. Liana de flors blanques semblant a la vidalba, però menys robusta (*Clematis flammula*). (9) *vares*. Les dues barres enmig de les quals va junyit l'animal que tira el carro (DCVB).

(10) *travessera*. Dita també tra-

vessanya, *travesser*, *arquet* o *arquillo* (ALDC), s'anomena així a la Febró, Tarragona, etc. Segurament es refereix a la barra que subjecta per darrere les baranes del carro.

(11) *llongues*. Regnes o cordes amb què es guia l'animal. És un mot usual a la Conca de Barberà, Camp de Tarragona, Mallorca i Eivissa.

(12) *retranga*. Dita també *rabasta*, *tafarra* o *retranca*, és la forma pròpia del català central. És una banda de cuir, de cànem, etc., que subjecta la sella o el bast per darrere passant per sota la cua de la bèstia (DIEC).

(13) *rebastet*. Variant de *bastet* recollida a la Torre de l'Espanyol, Falset, Capafonts i Alcover, no documentada al DCVB. És una espècie de sella de fusta molt petita, amb el davall encoixinat, que posen damunt l'esquena de la bèstia que ha d'estirar carruatge, i serveix per sostenir la sofra i evitar que el pes del vehicle faci mal a l'esquena de l'animal (DCVB).

(14) *cercapools*. Peça de ferro proveïda de crocs o ganxos i fixada a l'extrem d'una corda, que serveix per a pescar les coses que hagin caigut al fons d'un pou, d'una cisterna, etc. (DCVB). Variant pròpia del tarragoní, documentada a finals del segle XVI. La forma originària és *cercapous*, en la qual el verb *cercar* té el significat arcaic de "recórrer"; però perdut aquest significat en el parlar corrent, i havent passat el verb *cercar* a significar 'buscar', la gent ha corregit *cercapous* en *cercapools*, tenint en compte que el que es busca no és

ASSOCIACIÓ
DE JUBILATS I
PENSIONISTES
DE VILAPLANA

C. del Casal, 3
43380 VILAPLANA

pintura decorativa

Alvar Juanpere
Olivé

Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85
43201 REUS
Plaça de les Províncies, 1
43840 SALOU

el pou, sinó els poals (DCVB). Es tracta d'un cas interessant, si més no, perquè a Vilaplana i bona part del Camp de Tarragona s'anomena *ferrada* al *poal* o *galleda*. Una cosa semblant passa amb la denominació del Cingle Roig, quan l'adjectiu comú a Vilaplana actualment és *vermell*.

(15) La primera cançó popular que cita Huguet, apareix recollida a la majoria de cançoners amb el nom de «La pastoreta». La primera referència escrita és de l'any 1866, a *Cançons de la terra*, vol. I, de Francesc Pelagi Briz. També es troba a 40 cançons populars catalanes. Primera sèrie (1909).

(16) A continuació Huguet parafraseja un fragment d'una altra cançó que també surt recollida en molts cançoners amb el nom de «A la vora de la mar», «A tota voreta del mar» o «El rei mariner». L'exemple més antic és el recollit per Milà i Fontanals, dintre *Observaciones sobre la poesia popular* (1853). N'hi ha un altre, «Lo mariner», a *Cançons de la terra*, vol. I (1866), de Francesc Pelagi Briz. La versió recollida per Palomar, Rebés i Ruiz a Capafonts en el *Cançoner tradicional del Baix Camp i el Montsant* (1987) és idèntica.

(17) I per últim, aquest pastoret descregut i romancer és el de la nadala popular «El rabadà», que comença dient: «A Betlem me'n vull anar / — vols venir, tu, rabadà?», recollida també per Francesc Pelagi Briz a *Cançons de la terra*, vol V (1877).

(18) *garogollers*. Veg. nota 4.

(19) *oliver*. La forma masculina *oliver* (pron. també *aulivé*), documentada ja al segle XI, sembla anterior a *olivera* (s. XIII). Actualment predomina en gran part del català nord-occidental i tarragoní.

(20) És un fragment de la cançó «Marineta» de Josep Maria Espinàs, una adaptació al català de «Marinette» de George Brassens, publicada al disc *Espinàs canta Brassens*. Edigsa, 1962.

(21) Lletra de Josep Maria Andreu, amb música de Lleó Borrell, de la cançó «Se'n va anar», cantada per Raimon en el disc *Se'n va anar. Vè festival de cançó mediterrània i 3*. Edigsa, 1963.

(22) Lletra de Salvador Espriu del poema «Cançó de capvespre» musicat per Raimon en el mateix disc *Se'n va anar. Vè festival de cançó mediterrània i 3*. Edigsa, 1963.

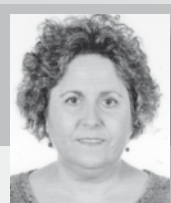
(23) Lletra de la cançó «Al vent» de Raimon, publicada en el seu primer disc: *Raimon*. Edigsa, 1963.

(24) Lletra de la cançó «La pedra» de Raimon, publicada també en el seu primer disc: *Raimon*. Edigsa, 1963. (25) Lletra de la cançó «Som» de Raimon, publicada també en el seu primer disc: *Raimon*. Edigsa, 1963.

(26) Aquesta bella al·literació recorda aquells versos del poema «Les tres muntanyes» de Verdaguer: «L'escoda no conversa amb la pedrera / ni la roda del carro amb la rodera».

(27) Es refereix als escriptors catalans Josep Pla i Josep Maria Espinàs, autors cèlebres pels seus llibres de viatges.

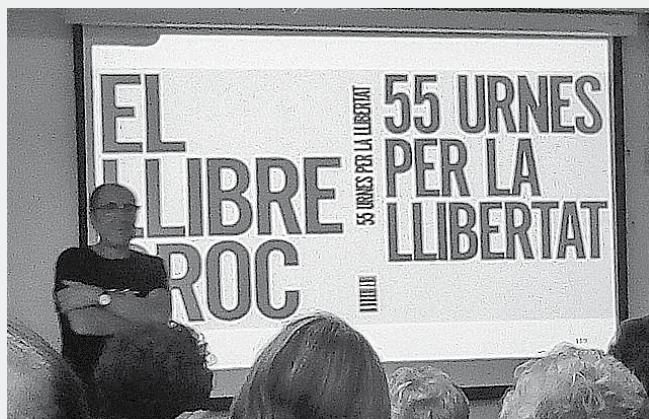
■ ■ ■

■ Teresa Serres

Salvador Juanpere

**“Procés de creació.
De les idees a la producció”.**

Dins dels diferents actes de la Festa Major, en Salvador Juanpere va fer un acostament molt entenedor i amè sobre el procés de creació a la Casa de Cultura.

Ens va parlar de com ho feia ell per començar a pensar en una obra, de com acostumen a venir-li les idees i com les desenvolupa fins a tenir una obra acabada. Ens explica que no sempre és un treball continuat, sinó que de vegades, pot tenir uns esbossos i no resoldre'ls fins el cap de diversos anys.

Com que la conferència estava animada amb tot d'imatges projectades, vam poder gaudir d'una gran quantitat de les seves obres.

També ens va explicar que ha format part d'una exposició que es titula **“El llibre groc. 55 urnes per la llibertat”**.

El títol ja quasi ens ho diu tot.

Així mateix, d'una exposició compartida, ens va mostrar una composició. Un homenatge a tres coneguts escultors de qui ell n'admira molt l'obra i han estat els seus referents.

Un d'ells, en Julio Antonio, que és l'escultor de l'obra “Els despallats” de la Rambla Nova de Tarragona, sembla ser que va tenir una certa relació amb Vilaplana. Ell era o va viure de jove a Mora d'Ebre i pel que fos, pujava aquí per temporades. La gent gran del poble el coneixen pel nom de pila i amb una certa familiaritat. Ho vaig contrastar amb diverses persones.

■ ■ ■

MASOS I CASES DEL TERME DE LA MUSSARA

■ *Joan Serra Ferré*

MAS DEL CAMAPRIM

ALTRES NOMS:

Al Registre Civil també hi surt esmentat com a Mas de l'Espanyol.

SITUACIÓ

Situat al peu de la Serra del Bosc, forma un sol edifici amb el mas de Ponet. La moderna carretera que puja de Vilaplana passa a tocar de les restes de l'antiga façana, a mig camí entre el mas de l'Abelló i Mas del Coll.

ESTAT I HISTÒRIA DE LA CASA

En queden molt poques restes. La primera referència del mas data de 1876, quan s'inscriu al Registre Civil el naixement d'Emília Camafort Vallverdú.

PROCÉS D'ABANDÓ

Segons A. Manent (2003), quedà totalment abandonat el 1932 quan el seu únic ocupant Joan Camafort (Joan Vicent), marxà cap a Reus.

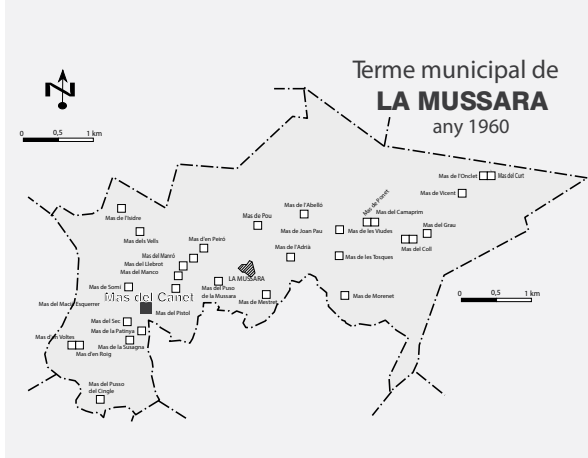
El mas era de propietat.

NAIXEMENTS

Any	Sexe	Nom
1876	D	Emília Camafort Vallverdú
1877	H	Francesc Cavallé Guasch
1877	H	Salvador Llorenç Rius
1879	H	Francesc Camafort Juanpere
1883	H	Remigi Llorenç Rius
1884	H	Josep Cavallé Estivill
1887	D	Elisa Cavallé Estivill
1889	D	Teresa Cavallé Estivill
1892	D	Carme Cavallé Estivill

Font. Registre Civil de la Mussara,
Ajuntament de Vilaplana
Elaborat: Joan Serra Ferré (2015)

MAS DEL CANET

SITUACIÓ

Situat prop de l'antic camí dels masos i a tocar de la moderna pista forestal. No queda gaire lluny del grup de masos format per cal Manró, cal Llebot i cal Manco.

ESTAT I HISTÒRIA DE LA CASA

Està totalment enrunat. La primera referència escrita del mas la trobem al Registre Civil quan s'inscriu el naixement de Mercè Juanpere Juanpere el 1876.

PROCÉS D'ABANDÓ

Segons A. Manent (2003), el mas quedà totalment abandonat el 1932, quan la família de Salvador Junapere Altès, formada per tres persones, marxà cap a Vilaplana. Tot i això segons el Registre Civil el 1934 es casà una noia de nom Teresa Marsal Masdèu nascuda a Alcover i resident al mas del Canet.

El mas era de propietat.

NAIXEMENTS

Any	Sexe	Nom
1876	D	Mercè Juanpere Juanpere
1878	D	Emília Juanpere Juanpere
1879	D	Celestina Juanpere Olivé
1882	D	Jacinta Juanpere Olivé
1885	H	Domingo Juanpere Olivé
1888	D	Dolors Juanpere Olivé
1902	H	Josep Juanpere Cavallé
1908	H	Pere Juanpere Cavallé
1915	D	Rosa Juanpere Cavallé

Font. Registre Civil de la Mussara,
Ajuntament de Vilaplana
Elaborat: Joan Serra Ferré (2015)

■ Montse Argerich

Després d'una setmana de bones pel·lícules d'arreu del món s'acaba el REC, un petit festival, que any rere any creix en públic, en qualitat de la programació, en espais de projecció i en iniciatives paral·leles al concurs. La temàtica que ha complementat les pelis a competició (Recvolucions) ha calat en el REC d'enguany. En homenatge als 50 anys del "68, les revoltes col·lectives i les revolucions personals, han trastocat aquests dies, cinematogràficament parlant, la ciutat, tal com augurava l'Organització. El propi cartell del festival, inspirat en *La llibertat guiant el poble* d'Eugène Delacroix n'és una mostra, una valenta declaració d'intencions.

El Programa Recvolucions

En aquesta línia "revolucionària" durant el mes previ a la setmana del REC s'han projectat quatre pelis, entre les que destacaria *La revolución silenciosa*, Alemanya. Bona, molt bona. Basada en un fet real que succeí a Berlín Oriental poc abans d'alçar-se el Mur. Un grup d'estudiants de batxillerat, entusiasmats per la revolta del poble hongarès contra la repressió soviètica, decideixen guardar un minut de silenci en solidaritat. Aquesta acció aparentment senzilla mostra, de manera emotiva, la força del col·lectiu davant d'un entorn inflexible. També forma part d'aquest programa la sessió inaugural, amb la projecció de la darrera pel·lícula d'Emir Kusturica, *El Pepe, una vida suprema*, un documental que recorre diferents moments en la vida de José Mujica, expresident de l'Uruguai.

Però d'entre totes les Recvolucions cal destacar un documen-

tal extraordinari, *Comandante Arian*, de l'Alba Sotorra, directora reusenca, que ens apropa a la realitat d'una brigada de milicianes i la seva revolució feminista al front de la guerra de Síria. "Una història de dones, guerra i llibertat" que no ens hem de perdre, aprofitant que ha estat nominada a Millor documental als Premis Gaudí.

La competició internacional Opera Prima

Han estat deu els films a competició. Difícil veure-ho tot perquè sovint requereix sessions maratonianes de tres o quatre pelis diàries; però els comentaris del públic a l'entrada, a la sortida, a les cues d'espera, als bars del voltant prenent una canya entre passi i passi, coincidien en què el nivell en general ha estat molt bo. No puc parlar-ne de totes, però sí puc ressaltar-ne algunes... d'aquelles que es diuen "imperdibles".

Las herederas, de Paraguai, una peli deliciosa, nostàlgica, que mostra la decadència de dues dones, filles de bona

família, que han sobreviscut sobradament gràcies al patrimoni heretat, fins que minven els recursos i la Martina, carregada de deutes, acaba a la presó. Chela, amb una interpretació fantàstica que va merèixer l'Os de plata a la millor actriu al Festival de Berlín, s'enfronta a la soledat i reinventa la seva vida.

Little Ticks, que ve a ser "Pessigolletes", francesa, una història corprenedora i impactant per la brutalitat del tema. L'abús reiterat en la infantesa de l'Odette per un amic de la família... jugar a les pessigolles, l'empeny ja adulta a bolcar-se gairebé violentament en la dansa intentant fugir del passat esgarifós que ha viscut. Com si a través de l'art pogués restaurar l'equilibri emocional. Alguns dels personatges, molt ben dibuixats, mostren els trets sovint inexplicables que fan possible la tragèdia i fan impossible sortir-se'n. Mostra la innocència i vulnerabilitat de la nena, la ignorància inexplicable d'un pare i una mare, la normalitat patològica de l'abusador així com la desgràcia vital de l'Odette dona. La peli, favorita de Xavier García

Puerto, director del festival, finalment va endur-se el Premi del Públic. *Ruben Brandt, Collector*, hongaresa. Un film d'animació que no requereix ser seguidor d'aquest tipus de cinema per gaudir d'un festí per als sentits. El guió, el relat, queda esclafat per una originalitat estètica brutal. Ruben Brandt (de Rubens i Rembrandt) és un psicoterapeuta que pateix violents malsons inspirats en famoses obres d'art. Quatre dels seus pacients, liderats per Mimi, s'ofereixen a robar les obres d'art que el torturen donat que creuen que els malsons desapareixeran en posseir-les. L'aventura els fa viatjar per museus i galeries d'art d'arreu del món, el Louvre, la Tate Gallery, el MoMA... i arrossega l'espectador entre obres "animades" de Picasso, Hopper, Caravaggio, Van Gogh... Tot plegat, l'estètica de les figures, els paisatges, els carrers de les ciutats,

la clínica terapèutica, el moviment dels vehicles, els viatges en tren... un regal.

Les Projeccions Especials

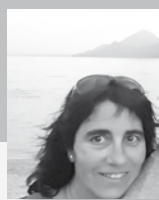
A banda de la programació a concurs s'han presentat altres pel·lícules dignes de veure com *El Rey*, adaptació cinematogràfica de l'obra teatral. Ficció sobre la història recent d'Espanya en la que es passen els fantasmes de les monarquies imposades i la transició edulcorada... el rei emèrit, Franco, Suárez, Cebrián... en definitiva una peli controvertida, incòmoda per a molts i que va comptar amb la presència de Willy Toledo el dia de la projecció. En una altra línia, voldria destacar *Viaje al cuarto de una madre*, espanyola, que narra una història emotiva entre mare i filla, en la que trontolla el món comú que van construir després de la mort del pare. Una reflexió sobre el dol, la pèrdua de la filla que marxa i la llibertat de decidir el seu futur. Tal com va descriure la pròpia directora, Celia Rico, present en la projecció, "la pel·lícula pretén capturar esos momentos delicados de la vida donde el amor se revela en el saber alejarse, en el saber dejar ir". Una preciositat que, dos dies després de finalitzar el REC, obtingué nou nominacions als Premis Gaudí...

El festival s'acaba amb la presència de Juanma Bajo Ulloa, en la cloenda i lliurament de premis i la projecció d'*Alas de mariposa*, el seu primer llargmetratge com a director.

En definitiva, un REC de primera línia i del qual únicament em queda un dubte incompreensible, el Premi Internacional a la Millor Opera Prima atorgat a *The heart*, una història d'amor sueca, en la que no hi perdrei ni cinc minuts.

Llarga vida al REC !

■ ■ ■

■ *Dolors Sentís*

Castaween

És un terme inventat, sí, però això del HALLOWEEN també s'ho va inventar algú, i a més ho va escampar com una taca d'oli. Avui si no fas el dítxós halloween, no ets ningú. T'has de disfressar per fer por (uns més que altres) i anar a trucar a les cases per fer: TRUCO O TRATO!!! cridant com a esperitats. Què vol dir això?? Doncs sincerament no ho sé pas massa, però ho intento. Truco: et faig una broma de mal gust??

Trato: em dones llepolies?? Buff!!! Vinga "quartos" al dentista!!!

Està clar que en tradicions, i en concret en aquesta, els anglo-saxons ens han guanyat la partida. Han exportat la parauleta de marres i les corredisses pels carrers disfressats de personatges terrorífics i, si senyors, ens han guanyat. Els nens troben la castanyada avorrida..., clar si t'ho mires amb ulls de nen: menjar castanyes cremades i pastissos petits d'ametlla, uiiiiii!!! Quina festassa!!!!

Però la culpa és nostre, poc a poc ens hem anat impregnant d'aquesta paraula, el Sr. Portaventura hi ha col·laborat i molt, i nosaltres no hem sabut fer evolucionar, modernitzar la nostre tradició; fer-la més atractiva, més comercial, en definitiva. Hauríem de contractar un expert en màrqueting perquè els nostres fills saltessin d'alegria només sentir la paraula CASTANYADA.

Enguany el dia 31/10 al vespre, pels carrers de Vilaplana, no corrien només nens..., també hi col·laboraven els pares!! Que voleu que us digui, fins aquí podíem arribar.

Ja podem anar fent xerrades sobre l'educació dels nostres fills, límits, normes, acompanyament emocional... en unes hores ens ho saltem tot, ho petem tot, com diu el jovent.

Els aplanem el camí de l'espontaneïtat, d'espavilar-se, de la creativitat, sobretot que no vagin sols..., als carrers de Vilaplana hi ha molt trànsit!!

Senyors, això no té aturador, la maquinària del consumisme ja va a tota màquina. Quan escric aquestes línies, ja ha passat el Black Friday, una altra parauleta importada... VISCA???

Fem una reflexió de tot plegat???

■ ■ ■

L'esparver
Restaurant

C. de l'Era 14 - VILAPLANA
Tel. 977 815 223 - 655 834 157
www.esparver.com
f /EsparverRestaurant

Dietètiques Cabré, C.B.

ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
HERBORISTERIA
CONSULTA NATURISTA

C/ dels Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

FARMÀCIA
M. TERESA HUGUET VILELLA

Sant Isidre, 7
43380 VILAPLANA
Tel. 977 815 379
thuguet@coft.cat

DESCOBERTA BOTÀNICO-MEDICINAL PER LA MUSSARA

(CAPÍTOL 5)

■ *Ramon Gausachs*

- Hi ha alguna planta més per aquí que sigui per netejar ferides?

- Doncs mira, ja que parlàvem del te de roca, hi ha una altra planta rupícola que s'ha fet servir popularment per a ferides i cremades lleus, l'herba freixurera, *Sarcocapnos enneaphylla* - vaig especificar - . És una mata de fulles verdes i flors petites rosades, amb puntes grogues i vermelles, en forma d'esperó...

- Ah, sí. Crec que ja sé quina vols dir, que també arrela a les esquerdes de les parets, cingles, baumes...

- Exacte.

- I serveix per a netejar ferides?

- Això diu la saviesa popular, però no he trobat cap evidència científica que recolzi aquesta creença - vaig dir mirant cap a una altra banda.

Sense deixar del tot les rupícoles ni les plantes amb propietats antisèptiques vaig apropar-me a una mata d'espígol, prement delicadament l'extrem amb un parell de dits i duent-me'ls al nas...

Les grises fulles de l'espígol encara no florit desprenien una olor que en Ramon definia com a una benedicció purificadora de l'ànima [...]

—Bella simfonia d'olors d'aquestes muntanyes de Prades —xiuxiuejava en Ramon ensumant un bri d'herba—. Aquest espígol cura només d'olorar-lo!

- Aquesta crec que és la *Lavandula latifolia* -vaig dir encara amb un lleuger somriure de babau satisfet-. A la meua novel·la comento que d'aquí dalt es baixaven herbes aromàtiques als apotecaris i herbolaris del Raval de Santa Anna, a Reus, i a d'altres fabricants de perfums i colònies.

- Sí. Ja ho vaig llegir. Saps que aquesta planta és present a l'himne d'Alcover?

- Què em dius? -vaig preguntar sorprès.

- No me'l sé tot, però recordo una part que diu... "*Tens espígol que embauma el cel i l'aire i flors belles que omplen de perfum...*"

- Ostres! Ho miraré a internet, vejam si trobo tota la lletra.

Després d'apuntar la interessant informació del meu amic, vaig inspeccionar la zona fins que vaig trobar el que buscava.

- Suposo que la coneixes, no? -vaig preguntar assenyalant una mata de boniques flors de color roig, violaci...

- Caps d'ase -respongué-, tamborinos també els diuen per aquí, concretament a Prades, on hi ha una associació cultural amb aquest nom.

- Sí. Allà tenen el que potser sigui una hibridació. El nom científic d'aquesta planta és *Lavandula stoechas*, i allí tenen uns exemplars amb la tija floral més llarga del que és habitual trobar-te en estat silvestre, la *Lavandula pedunculata*.

Vam donar un últim cop d'ull per pels voltants per si trobàvem res més d'interessant abans de tornar a La Mussara.

- Que bé que es veuen les crestes del Montsant -vaig comentar des de la

llosa estant-. A la seva banda nord-est hi ha un teix monumental anomenat el Teix de la Cova. No hi he anat mai, encara. Aquí a Prades també n'hi ha, de teixos, però no pas teixedes; han esdevingut arbres solitaris. Saps que dels seus fruits es pot extreure un dels xarops pectorals més tradicionals i eficaços que hi ha?

- Del teix? -preguntà Josep Maria estranyat-. Tenia entès que era tòxic.

- I no et falta raó perquè gairebé tot ell conté taxina, que és un alcaloide molt tòxic, llevat d'un part, l'aril, la part vermella i comestible del fruit que envolta la llavor, que també és tòxica. Compte! L'aril conté petites quantitats d'efedrina, que actua com a dilatadora bronquial.

—Vejam, Manel. Aixeca't un poc i pren aquest xarop "digué mentre ajudava el pobre noi a incorporar-se—. Te'n recordes, Manel? Aquest és lo xarop que em vas ajudar a fer amb los fruits de los teixos que vam agafar plegats quan vam anar...

—A la Punta Coroneta "continuà el noi—, Racó dels Teixos, font del Moro, ehem!

—T'agrada lo xarop? És dolç, eh? Los arils són dolços i a més hi he afegit mel.

- Saps què et dic? -digué en Josep Maria-. Que ja que sóc aquí agafaré uns matolls de cadascuna d'aquestes plantes per si les necessito.

- Et puc comentar una cosa abans que arrenquis res?

- És clar -va dir aturant-se.

- Jo no sóc ningú per dir-te què pots fer, arrencar o no, però per una mera qüestió de respecte mediambiental sempre demano que la gent no arrenqui allò que no farà servir. Ja sé que és molt temptador no tornar a casa amb alguns brins d'herbes aromàtiques o medicinals, la majoria dels qual s'acabaran podrint al cotxe o a la cuina de casa, però imagina com deixariem el bosc si tothom arrenqués ara per aquí ara per allà, ara romaní, ara farigola... És només una reflexió.

- Doncs sí. Aquí fan més bonic i donen nèctar als insectes. Pugem a la

punta de les Airasses, Ramon? -proposà.

- Per suposat. Venir a La Mussara i no pujar allí hauria de ser considerat delictes capital. Des d'aquella talaia natural gaudirem de la marinada que arrossegava l'olor d'herbes aromàtiques i de les vistes de gran part del Baix Camp: Vilaplana als nostres peus, l'Aleixar, Maspujols, Riudoms s'endevinava... Camps d'ametllers, avellaners, oliveres...

- L'oli d'oliva és tan bo com diuen? -preguntà en Josep Maria.

- A l'oli d'oliva verge -vaig puntuallitzar- alguns l'anomenen or líquid, per com és de saludable. Fa mig segle no tenia gaire bona fama, però diversos estudis han demostrat les bondats de l'efecte sinèrgic de la vitamina E, -tocoferol com se li diu ara, de l'àcid oleic i d'alguns dels seus compostos fenòlics.

Tots plegats li confereixen propietats antiinflamatòries, reguladores del colesterol, cardioprotectors, circulatòries, antioxidants i, per la qual cosa, anticancerígenes, entre d'altres.

Vaig prendre un moment de descans que vaig dedicar a observar el paisatge més proper, les antigues terres de conreus que s'estenien sota d'aquells cingles.

- Quan vaig passejar per aquests camins vaig trobar bardisses de rosers silvestres, esbarzers i aranyoners, arç negre o pinyoners, com alguns dieu encara per aquí.

- El del patxaran? -preguntà el jove.

- Sí. Les fulles són astringents, van bé contra les diarrees. També hi vaig trobar herba de sant Antoni, fonoll i orenga, totes digestives i culinàries les dues últimes. I xicòira, o cama-ro-

ja, com dieu per aquí. Durant segles aquesta última va tenir fama de polivalent, sobretot bona pel fetge, i aquí es donava als nounats per purgar-los del meconi, ja saps...

- Sí. La primera gran cagada de sa vida.

- He, he -vaig riure-. Saps que les seves arrels torrades substituïen el cafè en alguns llocs i en èpoques de pobresa?

- Sí, i he vist que avui dia es comercialitza a botigues naturistes -va comentar en Josep Maria mentre iniciava el descens cap al nucli del poble flanquejant el xalet-refugi de les Airasses.

■ ■ ■

SERVEI DE TAXI 6-Q
7/8 places

L'Aleixar
mòbil 689 029 326

Les Brases
de Ca l'Olla

restaurant

Passeig de la Mussara, 8 - 43380 VILAPLANA
lesbrasesdecalolla@gmail.com
F-Les Brases de ca l'Olla
Tels: 977 782 862 - 661 793 565

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE LES MUNTANYES DE PRADES

EL PULSÒMETRE

La redacció

BAIXA

És una llàstima que una entitat com **Lo Pedrís** no pugui tenir accés a un dels locals de què disposa l'Ajuntament. Amb el temps s'ha fet més necessari disposar d'un arxiu/magatzem del material que s'ha anat acumulant, alhora que podria servir també com a local de reunions.

Entenem que és molt difícil disposar de tot per a tot-hom, també hem de conscienciar-nos que el fons de recursos acumulats a **Lo Pedrís**, a l'actualitat, demana dignificar-lo com a patrimoni del Poble.

PUJA

foto: Jordi S. Benet

Puja la pluja que ha caigut de forma abundant i constant els darrers mesos de tardor. A més, ha plogut sense fer cap destrossa. Les reserves als pantans han augmentat considerablement el volum d'aigua. Les fonts tornen a rajar com temps enrere i els cabdals de rius i rierols baixen força plens. La terra de conreu ho agrairà.

QUART CAMPIONAT DE BOTIFARRA, MEMORIAL MOSSÈN JOSEP M MUSTÉ

■ *Simon Salvat*

El dissabte 1 de desembre vam celebrar el quart campionat de botifarra de Vilaplana en memòria del mossèn Josep M. Musté.

Trenta-vuit parelles van gosar fer turisme rural i es van deixar caure per Vilaplana vingudes de les quatre províncies catalanes i part de l'estranger.

De ben segur que molts us preguntareu què té aquest peculiar joc que és capaç de mobilitzar masses.

Crec recordar que en el primer article sobre el campionat del 2011 vaig provar de resoldre-ho però penso que no m'en vaig acabar de sortir. Són d'aquelles coses que per molt que un s'escarrassi en explicar-les, si no heu estat immersos en la fascinació que embolcalla aquest majestuós joc, si no n'heu viscut l'experiència, no servirà de res o de ben poc.

El que sí que us puc dir és que també hi ajuda l'inestimable i desinteressada aportació de persones com el Josep i els Doros i la col·laboració de les diferents entitats que hi han participat i que fan, sens dubte, que la trobada sigui d'allò més còmoda i agradable.

Pels neòfits en la matèria intentaré exposar, per sobre, el funcionament i desenvolupament de la trobada. El campionat es va celebrar, com els darrers 3 anys i per necessitats d'aforament, a la sala de teatre del Casal Vilaplanenc

amb el suport i l'ajuda inestimable del Casal i l'Ajuntament de Vilaplana. Cap a quarts de quatre vam començar a jugar les dues primeres rondes de les cinc programades i entre partida i partida ens serviren avellanes i ametlles torrades del Jaume. En cada ronda ens enfrontàvem dues parelles i guanyava aquella que abans superés els 100 punts o al final de la partida tingués la puntuació més alta. Per fer-ho disposàvem de 12 mans i 50 minuts. Les dues següents rondes foren amenitzades per les exquisides tapes del Manel. Es rematà el campionat amb una cinquena ronda que determinà els mereixedors campions del torneig. Tan sols dues parelles guanyaren les cinc partides disputades i només la que aconseguí la major diferència de punts a favor va ser la que s'emportà el magnífic trofeu esculpit pel Josep Mestre. En acabar, a quarts de nou, repartiment de premis on destacaren les espatlles i xoriços ibèrics per a la millor parella local, una vegada més el Ton i l'Agus, concedits pel Jordi i la seva

botiga de queviures. Tampoc hi podia faltar, com cada any, l'enginyós i treballat lot de productes d'higiene personal atorgats amb molt de "carinyo" per la M. Teresa. Repartits els premis va arribar l'hora de les torrades amb l'extraordinària llonganissa a la brasa de la

Matilde, regades amb oli d'oliva del raig, enguany dissortadament del poble veí, acompanyades amb les llamineretes truites i croissants de l'Oriol de l'Esparver i tot banyat amb vi de la cooperativa gentilesa de la Societat de Caçadors.

Per aquells que vulguin més informació del campionat o simplement desitgin donar-hi un cop d'ull o, perquè no, directament i sense embuts tafanejar, esteu convidats a visitar el següent web: butivilaplana18.webnode.es En definitiva i el més important, una gran tarda acompanyat d'amics i amigues fruit de la passió que desperta el joc de la botifarra a uns pocs, malauradament cada cop menys, irreductibles.

Ja per acabar, immers encara enmig de l'amargor d'un any en què s'ha apagat l'estel que més llum m'irradiava, si em permeteu, no me n'estaré de deixar anar una petita recomanació o reflexió deslligada, o potser no tant, del món de la botifarra. No cal dir que d'estels cadascú en té els seus però sempre, i en aquestes dates tan senyalades que tenim a tocar més que mai, mireu de gaudir en família del caliu i la llum que aquests astres emanen de manera tan generosa i incondicional. Bon Nadal i Bones Festes!

■ ■ ■

ACTIVITATS

Festa dels 50 anys de l'ordenació de Josep Bofarull i Veciana.

■ La Redacció

Des del 23 de setembre, tenim nou mossèn, en Josep Bofarull, que ja fa uns quants anys que està destinat a Maspujols.

Ara el tenim també a Vilaplana i a l'Aleixar.

El passat 30 de novembre, va celebrar a Maspujols els 50 anys des que el van ordenar sacerdot. En el mateix acte, va presentar un llibre autobiogràfic "50 TEMPS DAURAT - Memòria i criteri" Benvingut, mossèn Bofarull.

Comiat de Mossèn Manel Fuentes

El Mossèn Manel Fuentes va canviar de parròquia. Ha estat destinat a la Selva i a Almofter.

El dia 8 de setembre, l'últim diumenge que va oficiar Missa a Vilaplana, es va fer una petita festa per dir-li adéu.

**FERRO
ALUMINI
INOX**

Tels: 977 76 82 68 - 670 45 59 04

TRADICIONS

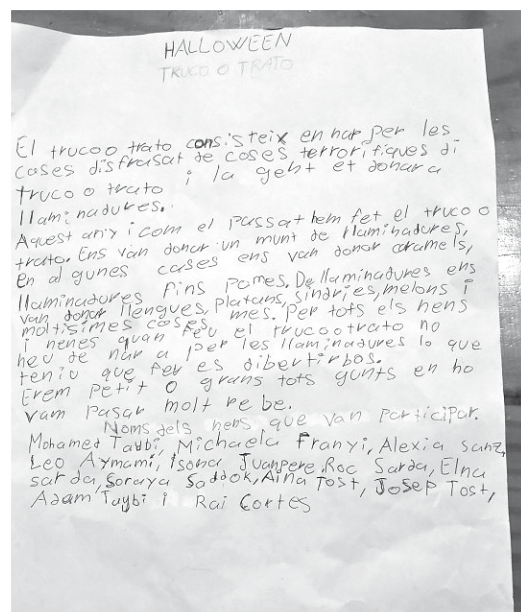
Halloween: Truco o Trato

Grup de nenes i nens de Vilaplana

■ La Redacció

El text de la carta el podeu llegir a la foto que ens han fet arribar un grup de nenes i nens de Vilaplana. Pensem que és millor que llegiu l'original amb la seva pròpia lletra i on al final surten els noms de tots els participants.

Des de la redacció de Lo Pedrís, us donem les gràcies per col·laborar enviant-nos les vostres fotos.

ROTACIÓ I TRANSLACIÓ!

Aquesta mes a la classe de Medi hem estat parlant sobre els moviments que fa el nostre planeta. Al principi ens confoníem moltes vegades amb rotació, translació, "transtació", "rotaslió"....i moltes altres que van sortir!!

Així que vam decidir sortir al pati i fer nosaltres mateixos de Sol i Terra.

Sabríeu dir qui feia de què??

Ara ja estem més segurs de quin és cada moviment!

Halloween

Cicle Superior

Nowadays, Halloween is one of the most common festive days in the whole world. People get dressed with costumes and they go to ask for sweets saying "Trick or Treat".

This year, the school decided to celebrate "La Castanyada", a traditional day in Catalonia in which people eat chestnuts and make the famous "Panellets" with almonds, coconut, sugar, lemon skin, sweet potato and some pinions.

The children wanted to do something for Halloween, but they had all the Halloween's day busy celebrating "La Castanyada". So, the English teacher decided to do special activities about Halloween with the children.

In Cicle Mitjà, we knew: the monster of Frankenstein, a vampire, a werewolf and a spooky mummy. We did a worksheet about all these terrible monsters, we saw their origin, why are them so terrific, what they would eat, if they were real or not...

In Cicle Superior we did a pumpkin with orange cards. First of all, we wrote all the instructions to do it, with all the material we need and all the steps. The final results were incredible, everybody did a beautiful pumpkin, and they were very happy to have a pumpkin as a basket to put the Halloween sweets in.

Projecte Rius

Classe de Cicle Superior de l'escola Cingle Roig.

El dia 11 d'octubre, tota la classe de cicle superior de l'escola, juntament amb la Judit (mestra de música), el Carlos (mestre d'educació física), el Marc (el nostre tutor) i el Màrius (agent rural), vam anar a la font de les Creus en motiu de la nostra participació en un projecte d'observació i manteniment de diversos rius i espais naturals de Catalunya, anomenat Projecte Rius.

Aquest projecte consisteix en seleccionar un tram de riu i estudiar-ne les seves característiques per poder-ne realitzar un estudi.

Les tasques que hi vam realitzar, entre d'altres, van ser calcular la fondària del riu (ho vam fer submergeint un pal i mesurant-lo), l'amplada, el cabal, la velocitat (cronometrant quant tardava a baixar pel riu un tap de suro); també miràvem el PH de l'aigua, la seva transparència i acidesa amb l'ajuda d'unes pastilles especials.

Després ens vam fixar amb el tipus de fauna i flora que hi predominava. Vam poder observar de ben a prop diversos macroinvertebrats com mosquits d'eixam o quironòmids, hidrofilids, girínids o barquers notonèctids.

Per últim, vam fer tasques de neteja i conservació del bosc que envolta el riu. Ens va sorprendre molt la quantitat de deixalles i brossa que hi vam trobar en només 10 minuts (plàstics, ampolles de vidre, teles diverses, ceràmica...).

De manera que demanem que no tireu brossa a la natura i que cuideu entre tots i totes el nostre entorn!

Punteria matemàtica

Un dels tallers matemàtics que hem fet aquest trimestre amb les nenes i els nens d'Educació Infantil i Cicle Inicial és un joc que segur que tots coneixeu, la diana!

Al suro de l'entrada de l'escola hi hem penjat unes dianes de feltre amb números per a totes les edats perquè puguin jugar els grans i els petits.

Llavors vam dividir-nos en dos grups i vam fer una competició de punteria. Cadascú tirava la seva bola, mirava el número on s'havia enganxat i l'apuntava en una pissarreta. Quan vam haver tirat deu vegades cada equip vam deixar de fer punteria, vam seure a terra en rotllana i... vam agafar les calculadores per sumar els punts i veure qui havia guanyat!

Al final vam poder explorar la calculadora: vam fer números llargs, números curts, números de dues xifres, sumes...

Rimes de paraules Cicle Inicial

Els alumnes de cicle inicial hem treballat les rimes de paraules. Dues paraules rimen si les lletres del final de la paraula sonen igual; per exemple:

MARIETA - PIRULETA - JAQUETA - CROQUETA

HI HA UN ANIMAL AMB CARA D'IGUAL QUE VIU A PORTUGAL.

Primer vam descobrir la rima amb diferents jocs i una vegada ho vam tenir clar ens vam dividir per equips per pensar les nostres rimes divertides.

A continuació podeu llegir les propostes dels diferents equips:

"UN DRAC ES TROBA UN SAC AL COSTAT D'UN LLAC"

"PER DINAR HI HA ENCIAM I FLAM I SI DINEM BÉ HI HAURÀ UN RAM"

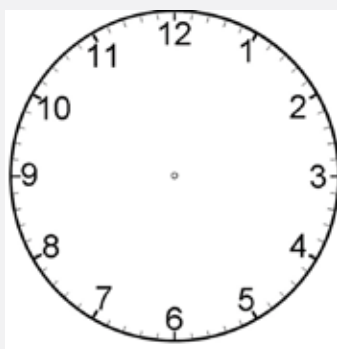
"EL GAT HA TROBAT UN PLAT AMB UN ESCARABAT I SE L'HA MENJAT"

Per acabar, us animem a descobrir una eina molt útil per trobar paraules que rimen! Us deixem l'enllaç, ja veureu com és molt senzill d'utilitzar i ens servirà per aprendre paraules noves!

www.rimador.net

Repte per pensar

Divideix l'esfera d'aquest rellotge en 6 parts, de manera que la suma dels nombres que quedi a cada una de les parts sigui la mateixa. Molta sort!

EXCAVACIONS I TRANSPORTS

MIRALLES

SALVADÓ - MARINÉ, S.L.

Carrer Les Creus, núm. 2
Tels. 977 816 489 - 665 562 648
43356 **ALFORJA**
mirallesalforja@telefonica.net

Servei Oficial:
Lucas
CENTRE AUTOTECH

Tallers

Rafel Sans

Mecànica de l'automòbil i planxisteria
Instal·lacions de fontaneria, gas i calefacció
AIRE CONDICIONAT - ENERGIA SOLAR
C/ Muralla, 23 - 43381 **L'ALEIXAR**
Tel. 977 815 384
taller@rafelsans.com

PASSETEMPS Solució

- 1- RAIMON Cançons de la Roda del Temps (1966)
- 2- PAU RIBA Dioptria (1970)
- 3- LLUÍS LLACH Viatge a Itaca (1975)
- 4- JAUME SISA Qualsevol nit pot sortir el sol (1975)
- 5- C. ELÈTRICA DHARMA L'oucomballa (1976)
- 6- ELS PETS Vine a la festa (1995)
- 7- SAU Bàsic (1996)
- 8- SANGTRAÏT Noctambulus (1996)
- 9- SOPA DE CABRA La nit dels anys (1997)
- 10- GOSSOS Metamorfosis (1997)
- 11- OBRINT PAS La flama (2004)
- 12- TXARANGO Benvinguts als llarg viatge (2012)
- 13- MANEL Atletes baixin de l'escenari (2013)
- 14- DOCTOR PRATS Venim de lluny (2018)

Marta C.
Estilista

C/ Dr. Fleming, 9
Tel. 661 359 418
43380 **VILAPLANA**

Dibuixem

G. INFANTIL

TIAN

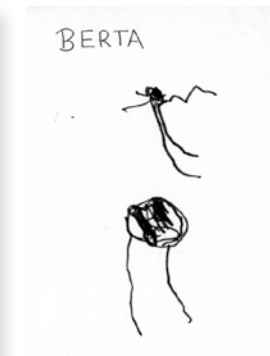
ADAM

ÀGER

ARLET

BERTA

BRUNA

JOFRE

JÚLIA

ONA

RAI

ROC

PAULA

ECKWE

JOSEP

LAIA

MARC

ELNA

Instal·lacions JF

- Electricitat, Gas, Aigua.
- Calefacció i Aire condicionat.
- Aprofitament d'aigües grises i pluvials.
- Energia solar fotovoltaica per usos agrícoles.

<http://www.usuaris.tinet.org/ijfega/inici>

Jordi Fernández Llorens

instaljf@tinnet.cat

620 272 212

Casal de Vilaplana

Manel

Tel. 682 252 430

SORAYA

ARLET

ARUN

AZAHARA

LEO

MARÇAL

MICHAELA

ALEXIA

ISONA

MOHAMED

NATS

ROC

MARTÍ

MARTÍ

ROGER

YASMINE

CRISTIAN F.

CRISTIAN P.

GERARD

SÍLVIA

Queviures Vilaplana

Passeig de la Musara
VILAPLANA
Tel.: 877 910 111

LA CUINA DE CASA

■ *Teresa Llauradó*

Mussarafood

Posar-se davant dels fogons és cosa fàcil. Ara, que en surtin coses bones, ja no ho és tant. Si comencem per coses senzilles, sempre és més probable que surtin bé. Si a més a més hi posem una mica de ganes, encara sortirà molt millor.

Jo vaig començar a cuinar de molt joveneta. La mare es va posar malalta i a casa érem sis... i, com aquell que no vol la cosa, em va tocar a mi i vaig pensar: "Ho he vist fer, doncs... per què no?". Vaig pensar que podia començar per una cosa senzilla com pot ser una escudella, ho havia vist fer moltíssimes vegades i em semblava que me'n sortiria bé; el tema de fer el caldo i l'escorregut va anar molt bé, però quan va ser el moment de fer l'escudella, ja no va ser el mateix... Ho vaig preparar tot, i al moment de posar-hi l'arròs, no vaig preguntar quantes mesures feien falta i ho vaig fer a ull. Va quedar molt molt espessa i desfeta, i quan vaig preguntar si estava bona tothom va dir sí, sí... però quan la vaig portar a la meua mare, ella em va sentenciar: "No veus que això ha quedat com un "pasterot"?... has de tenir

en compte les mesures" i jo li vaig contestar que no li havia vist mai amb cap balança. "No cal" -va contestar- "jo ho faig amb la mida del cullerot" i quan ja hi tens la mà trencada, no cal!" Des d'aleshores li anava preguntant quant d'això, quant d'allò i la veritat és que no cal tenir una balança de precisió, sinó que amb els estris mateixos de cuinar vas aprenent a mesurar les quantitats, i arriba un moment que ho fas sense adonar-te'n.

A partir d'aquell dia vaig anar preparant els plats amb més cura i cada dia una mica millor; tot sigui dit que hi havia coses que a tota hora anava preguntant.

Eren plats senzills, de cuina de cada dia, de tota la vida que en diem, i no eren ni molt complicats ni tan sols sofisticats. Ara bé, sempre em deia que abans de treure un plat a taula intentés fer-lo atractiu a la vista, que no hi quedessin gotes, ni plats agramullats, que ja repetirien.

I llavors vaig començar a fer fideus amb costella, arròs blanc amb butifarra negra, samfaina, rostits de pollastre i de conill, alguna paella que sempre em quedava una mica disgustada... i així vaig anar millorant dia a dia.

Com que cuinar no és una ciència exacta, i en aquest aspecte jo també soc una mica anàrquica, m'agrada molt, perquè un dia poses una mica més d'això, l'altre li treus i n'afegeixes una de nova... fins i tot en els pastissos i en els dolços que precisen més exactitud i alhora més precisió, he de dir, que només acostumo a fer cosetes d'aquelles que diu, per exemple: quantitat de farina, la que absorbeixi fins lligar la pasta, i si les mesures són a mida d'estrís, com una tassa de cafè, una cullera de sopa... un polsim... aquesta mida és molt autèntica.

Per això avui us porto una recepta molt senzilla d'unes rosquilles d'anís, que per aquestes festes o per qualsevol dia es poden fer fàcilment i pot ajudar tothom.

Recepta de rosquilles d'anís

Ingredients:

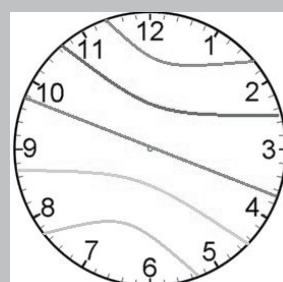
- 1 ou
 - 1 tassa de cafè de nata (aproximadament 100gr)
 - 1 tassa de cafè de sucre
 - Mitja tassa de cafè d'anís
 - 1 tassa de aigua amb gas o de gasosa
 - 4 tasses de farina (aquestes jo les vaig posar de farina d'arròs, i la resta de farina normal), aquí és relatiu, perquè hi poses aquesta quantitat i després, per acabar de lligar la pasta, n'hi poses la que t'absorbeixi per lligar-la.
 - 1 cullerada de postres plena de llevat químic (tipus Royal)
 - 1 polsim de sal
 - 1 llimona, només la pell ratllada (això és opcional)
 - 2 cullerades de cafè de mataluga (això també és opcional, si t'agraden més gustoses)
- Sucre per arrebossar les rosquilles i oli per fregir-les, d'oliva o de girasol com us vingui més de gust.

SUBMINISTRAMENT DE PAPELERIA
MATERIAL D'OFICINA E INFORMÀTICA

COMERCIAL REUS 4atre
C/ Cornudella del Montsant, 39 - 43206 REUS
Telèfon 902 023 390 - Fax comandes 900 65 66 67
E-mail: ventas@cr4.es

SOL·LUCIÓ AL REpte DEPENSAR

Elaboració

Batre amb unes varetes manuals l'ou i el sucre.

Incorporar després la nata, l'anís, l'aigua amb gas i la pell de la llimona ratllada. Seguirem amb les varetes remenant i posant-hi la farina amb el llevat i la sal, i si en volem posar, ara és el moment de posar-hi la mataluga, integrar-ho tot molt bé, i anar afegint farina fins que ens quedi ben lligat. Quan ja agafi consistència, posar-ho al taullell de la cuina, prèviament enfarinat i acabar de fer la massa fins que quedi tova, però que no se'ns aferri a les mans.

La tapem i la deixem reposar 10 minuts.

Llavors anem fent boletes de la mida d'una nou, les estirem amb les mans en forma de xurro i ajuntem les puntes, fent una mica de pressió perquè les puntes no es desfacin a l'hora de fregir-les. També podem fer boletes rodones i posem el dit al mig per deixar el foradet.

Llavors ho fregirem a la paella amb bastant d'oli, a temperatura mitjana, perquè es cugin bé per dins.

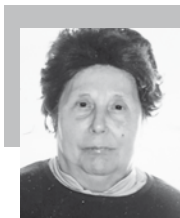
Treure-les quan ja tinguin bon color, posar-les en un paper absorbent i encara calentes tirar el sucre per damunt, perquè en fred no s'hi enganxa. Si no volem tant de sucre, ho podem fer amb sucre glaç.

I ja estan llestes per menjar un cop fredes. Espero que us agradin i us quedin força bones.

Trobareu aquesta, i unes quantes receptes més, a la meua pàgina web www.mussarafood.com, i si voleu veure algunes fotos més, podeu mirar el meu compte d'Instagram @mussarafood_mtllaurado

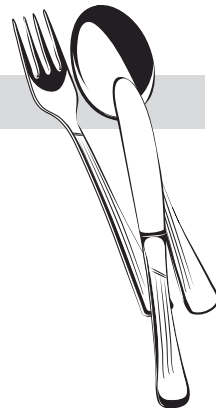

GUINA

■ *Isabel Mas Gil*

MENÚ DE NADAL

D'entrant LLAMÀNTOL

INGREDIENTS:

Llamàntol

SALSA INGREDIENTS

Ceba, mantega, cava, crema de llet, julivert, remolatxa vermella.

PROCEDIMENT

Agafem una olla gran que hi càpiga molta aigua i hi posem sal abundant. Quan bulli l'aigua hi tirem el llamàntol viu. I quan aquest canvia a color vermell, el treiem i el reservem.

PROCEDIMENT DE LA SALSA

Es posa la ceba a la cassola amb una mica d'oli i quan sigui rossa, s'hi tira un dau de mantega. Seguidament, hi tirem mig got de cava, el deixem bullir i hi incorporem la crema de llet, el julivert i la remolatxa ratllada. El llamàntol que hem reservat l'obrim de dalt baix i li posem la salsa pel damunt.

De plat principal:

RODÓ DE VEDELLA

INGREDIENTS

Un rodó de vedella, cinc cebes, dos llimones i un bon manat d'herbes: llorer, farigola, julivert... Farina, sal, oli i pebre. Un gotet de conyac.

ACOMPANYAMENT XIPS DE CARXOFES

PROCEDIMENT

S'agafa el rodó, es lliga i es posa en una plàtera amb les cebes tallades en juliana i amb totes les herbes i el suc de llimona. Es posa a la nevera i se va donant el tomb de tan en tan, durant unes vuit hores. Passat aquest temps es treu, s'eixuga amb un paper, s'empebra i es sala, s'enfarina i es posa a la cassola amb oli. S'enrosseix i s'hi tira mig got de conyac, es deix evaporar l'alcohol i s'afegeix aigua i es deix fins que estigui cuit. Passem per la batedora la ceba per fer la salsa. El rodó es talla a rodanxes i ho acompanyem amb xips de carxofes arrebossades. Per arrebossar les carxofes es baten ous, s'hi posa sal i es passen pels ous i la farina.

De postres:

PANELLETS DE GEMA

INGREDIENTS:

Un quilo i mig d'ametlla, 1 quilo de sucre, deu rovells d'ou, canyella al gust i una mica de licor 43.

PROCEDIMENT

Cal tenir cura amb els rovells d'ou perquè un excés podria deixar els panellets massa plans. El sistema és el mateix que quan fem els panellets tradicionals.

AGRÍCOLA
I SECCIÓ DE CRÈDIT
VILAPLANA, S.C.C.L.

Les nostres herbes

Salvia del Montsant
(Salvia officinalis)

Quadre original de Maria Garcia Ortiz

Bon Nadal
Felice Any Nou 2019

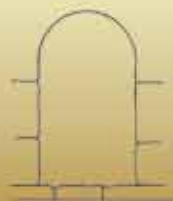
Amb el suport de la
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Amb la col·laboració de la
Diputació Tarragona

AJUNTAMENT
DE VILAPLANA

LO PEDRÍS

